Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 46 (8536). ● 5 март, 1985 йил ● СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МЕҲНАТКАШЛАРИ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИ ВА СОВЕТ ҲУКУМАТИНИ, ШАХСАН КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ К. У. ЧЕРНЕНКОНИ ИШОНТИРИБ АЙТАДИЛАРКИ, УЛАР ПАХТАЧИЛИКНИ, АГРАР СЕКТОРНИНГ БОШҚА ТАРМОҚЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА ҚИЛИНАЁТГАН ОТАЛАРЧА ҒАМХЎРЛИККА ЖАВОБАН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ ЮКСАЛТИРИШ УЧУН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИ КЕНГ АВЖ ОЛДИРАДИЛАР, СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXVII СЪЕЗДИ БЎЛАДИГАН 1985 ЙИЛНИ ЗАРБДОРЛАРЧА МЕҲНАТ ҚИЛИШ БИЛАН НИШОНЛАЙДИЛАР.

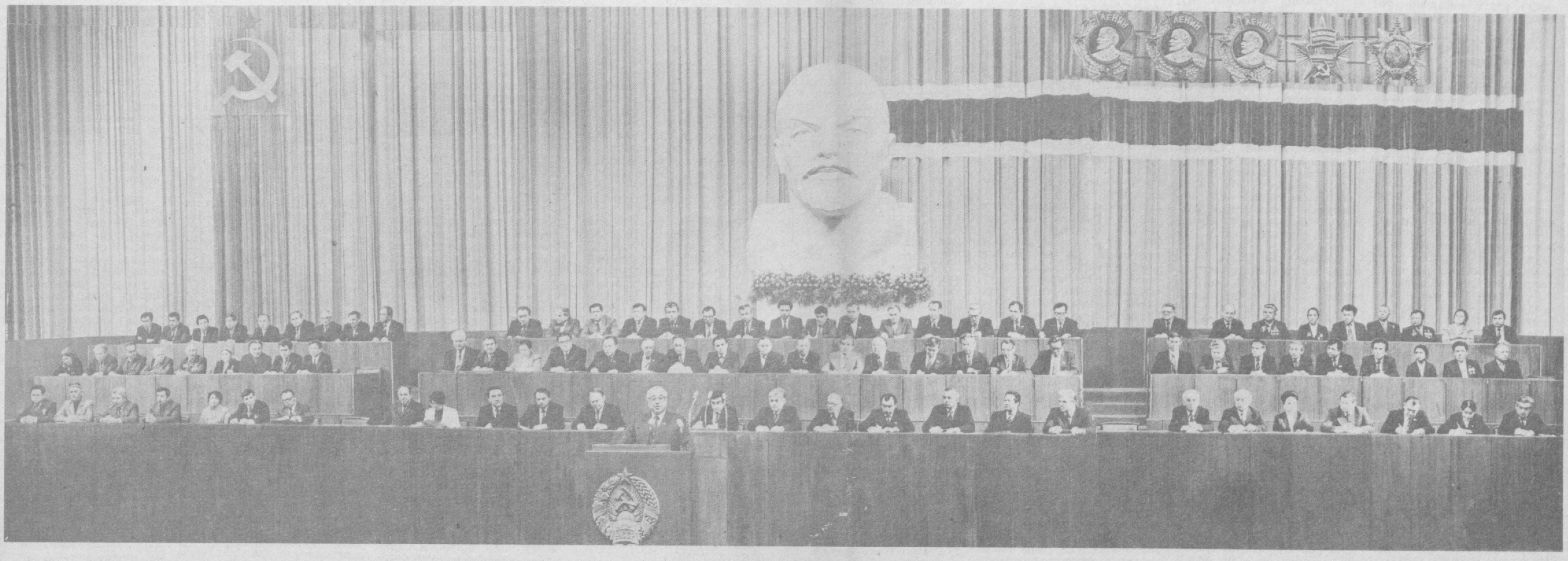

Тошкент, 1985 йил 2 март. В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройи. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгаши президиуми.

В. Молгачев ва С. Маҳкамов фотоси.

ЗАМОН ТАЛАБЛАРИ ДАРАЖАСИДА БЎЛАЙЛИК

РЕСПУБЛИКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Ўзбекистон ҳамма областлари ва Қорақалпоғистон АССРдан келган пахтакорлар, ғаллакорлар, чорвадорлар, қишлоқ хўжалиги бошқа тармоқларининг ходимлари 2 март куни В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройига тўпландилар. Улар ўтган йилги иш якунларини атрофлича муҳокама қилиш, КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленуми қарорларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларида, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми материалларида баён этилган қоида ва хулосалар асосида беш йилликнинг якунловчи йили вазифаларини белгилаб олиш учун, республика қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгашида қатнашиш учун Тошкентга келдилар.

Олимлар, сув хўжалиги мутахассислари, саноат корхоналари коллективларининг вакиллари, агросаноат комплекси бошқа тармоқларининг ходимлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг намояндалари ҳам кенгашда иштирок этдилар. Қардош пахтакор республикалар — Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистондан келган мусобақадош дўстларнинг делегациялари ҳам ҳозир бўлдилар.

Бу галги кенгаш амалий вазиятда ўтмоқда. Республика қишлоқ меҳнатчилари партиянинг аграр сиёсатини сабот билан амалга оширмоқдалар. Бултур улар кўп иш қилишди, аммо янада кўпроқ иш бажарилиши зарур. Келгусида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларини муттасил юксалтириш, дала ва фермаларнинг маҳсулдорлигини ошириш, совет кишиларининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини янада тўлиқ қондириш, уларнинг фаровонлигини ошириш соҳасида қилинадиган ишлар кўп.

Беш йилликнинг якунловчи йилида деҳқонлар билан чорвадорлар юксак марраларни эгаллашлари керак. Уларнинг фахрли бурчи-Улуғ Ватан урушида совет халқи эришган Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақани янада кенг авж олдиришдан, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олишдан, бу йилги ва умуман ўн биринчи беш йиллик планларини ҳамда социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажаришга эришишдан иборат.

Кенгашни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **О. У. Салимов** очди.

1984 йил якунлари ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорлари асосида 1984 йилги планларни ва социалистик мажбуриятларни бажариш юзасидан республика колхозлари, совхозлари, агросаноат комплекси бошқа корхоналарининг вазифалари ҳақида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **И. Б. Усмонхўжаев** доклад қилди. **(Доклад газетанинг 1,2 ва 3-саҳифаларида эълон қилинмоқда).**

Кенгашда, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **Т. А. Алимов,** Наманган область партия комитетининг биринчи секретари **Н. Р. Ражабов,** Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси **М. Ж. Юсупов,** «Ташсельмаш» заводининг пайвандчилар бригадири **Д. А. Атаманов,** Сурхондарё область Гагарин районидаги «Искра» совхозининг алмашлаб экиш участкаси бошлиғи **К. Қорахонова,** Қашқадарё область ижроия комитетининг раиси **А. Г. Кадин,** Конимех районидаги «Маданият» совхозининг бош чўпони **Т. Қистовбоев,** Сирдарё область ижроия комитетининг раиси **И. Қўчқоров,** Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари **М. Худойберганов,** Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз бригадири **Р. Нурлибоев,** Иштихон районидаги Ильич номли колхоз бригадири **Х. Шамсиева** сўзга чиқдилар.

Кенгашда қилинган ишлар чуқур таҳлил этилди, беш йилликнинг якунловчи йилида юксак марраларга эришиш йўллари белгиланди. Сўзга чиққан нотиқлар йўл қўйилган камчиликларни қаттиқ танқид қилдилар, шу камчиликларни тезроқ тугатиш йўлларини белгиладилар.

Озарбайжон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари **М. С. Мамедов,** Қирғизистон ССР қишлоқ хўжалиги министри **А. С. Савитохунов,** Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Т. М. Мирхолиқов,** Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **М. А. Чориев** кенгашда сўзга чиқдилар. Улар Ўзбекистоннинг қишлоқ меҳнатчиларига қардош республикалардаги мусобақадош дўстларидан самимий салом топширдилар, пахтакорларнинг меҳнатдаги беллашуви қишлоқ хўжалигини янада интенсивлашнинг муҳим омили бўлиб қолганлигини уқтириб ўтдилар. Ўртоқларча ўзаро ёрдамга, илғор тажрибани кенг баҳам кўришга асосланган бу мусобақа суғориладиган ҳар гектар ернинг самарадорлигини муттасил оширишга, дала ва фермалар маҳсулотини кўпроқ етиштиришга кўмаклашмоқда.

Кенгаш иштирокчилари республика қишлоқ хўжалиги ходимлари пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш, чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашни кўпайтиришга эришиш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар, деб ишонч билдирдилар. Улар деҳқонлар ва чорвадорлар КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленуми йўл-йўриқларини муваффақиятли равишда турмушга татбиқ этиш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиладилар, партия XXVII съездини ва Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб кутиб оладилар, деб ваъда бердилар.

Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг 1985 йилги социалистик мажбуриятларини қабул қилдилар. Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон деҳқонлари ҳамда чорвадорлари билан анъанавий социалистик мусобақани давом эттиришга қарор қилинди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Ғ. Ҳ. Қодиров, Т. Н. Осетров, К. С. Саликов, Н. М. Маҳмудова, У. У. Умаров, В. А. Хайдуров, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари И. Е. Пономарев, Д. Д. Берков қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг 1985 йил 22 февралда Москва шаҳар Куйбишев сайлов округи сайловчилари билан бўлган учрашувдаги «Ривожланган социализмни такомиллаштириш йўлидан, бунёдкорлик ва тинчлик йўлидан» нутқини ўзбек тилида алоҳида китобча қилиб чиқарди.

Китобча кўп нусхада нашр этилди.

(ЎзТАГ).

1984 ЙИЛ ЯКУНЛАРИ ҲАМДА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА 1985 ЙИЛГИ ПЛАНЛАРНИ ВА СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗЛАРИ, СОВХОЗЛАРИ, АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ БОШҚА КОРХОНАЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. УСМОНХЎЖАЕВ доклади

Қадрли ўртоқлар, азиз биродарлар!

Ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йили — 1985 йил шонли воқеаларга бой. Мамлакатимиз ленинчи партиямиз XXVII съездини, Улуғ Ватан урушида қозонилган Ғалабанинг 40 йиллигини, стахановчилик ҳаракати бошланганининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш иштиёқи билан яшамоқда.

Куни кеча иттифоқдош, автоном республикаларнинг Олий Советларига ҳамда маҳаллий Советларга сайлов бўлиб ўтди. Сайлов Коммунистик партия ва совет халқининг монолит бирлигини яна бир бор кенг намойиш қилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Константин Устинович Черненконинг Москва шаҳар Куйбишев сайлов округи сайловчилари билан учрашувдаги нутқида партиянинг халқ бахт-саодати йўлида амалга ошираёттан ишлари, мамлакат экономикасини юксалтириш борасида турган вазифалар аниқ белгилаб берилди. Барча совет кишилари қатори Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари ҳам партия ва давлатимиз раҳбарининг бу нутқини зўр қониқиш билан кутиб олдилар. Саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида, колхоз ва совхоз дала ва фермаларида 1985 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик планларини шараф билан бажариш йўлида бошланган социалистик мусобақа бугун янада авж олмоқда.

Партиямиз мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш тадбирларини белгилар экан, бунда экономиканинг аграр секторини янада интенсив тараққий эттиришга катта аҳамият беради. Буни республикамиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Биргина кейинги тўрт йил мобайнида республика қишлоқ хўжалиги комплексини ривожлантиришга қарийб 10 миллиард сўм давлат капитал маблағи сарфланди. Биз ҳозир қишлоқ хўжалигини интенсив олиб бориш, етиштирилаётган маҳсулотни йил сайин кўпайтириш учун зарур имкониятларга эгамиз.

Бугун анъана бўлиб қолган ушбу кенгашимизда босиб ўтган йўлимизни юксак талабчанлик руҳида баҳолаб, бундан буёнги амалий вазифаларимизни белгилаб олишимиз керак.

Республика колхозчилари, совхоз ишчилари, агросаноат комплексининг барча ходимлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, мамлакатнинг озиқ-овқат ва хом ашё ресурсларини кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Шу беш йилликда қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми ўнинчи беш йилликка нисбатан 11 процент кўпайди. Республикамиз дон, каноп, тамаки, картошка, сабзавот, полиз, мева, узум, жун, қоракўл тери ва пилла тайёрлаш тўрт йиллик планларини бажарди.

Ўтган йил деҳқончилик учун анча мураккаб бўлди. Лекин шунга қарамай, Тошкент, Андижон, Фарғона, Наманган ва Сирдарё областлари пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажардилар. 53 район, 382 колхоз, 155 совхоз планларини шараф билан адо этдилар. 25 район ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 35 центнер ва ундан ҳам ошириб ҳосил кўтарди. Москва, Ленин, Бувайда, Наманган, Тўрақўрғон, Ангор, Ленин йўли, Ғалаба, Коммунистик, Ленинград, Хива ва Хонқа районлари шулар жумласидандир.

Йил якунлари кўрсатиб турибдики, агар меҳнат тўғри ташкил қилинса, агротехника талабларига тўла риоя этилса, имкониятлардан оқилона фойдаланилса, ҳар қандай шароитда ҳам юқори ҳосил етиштириш мумкин.

Ўтган йил Бутуниттифоқ мусобақаси якунларига кўра, Наманган области ҳамда Бўз, Наманган, Косонсой, Конимех, Ленин йўли, Боёвут, Бекобод, Бувайда, Ўзбекистон, Хонқа, Гурлан, Тошкент районларининг деҳқонлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини олдилар.

Республикамиздаги 20 колхоз ва совхоз, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ҳамда бошқа коллективлар ана шу юксак мукофотга сазовор бўлдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

УЛКАН МАРРАЛАР ЧОРЛАЙДИ

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг 1985 йилги

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, барча агросаноат комплексининг меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленумининг қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларидан келиб чиқадиган қоида ва хулосаларга амал қилиб, Озиқ-овқат программасини бажаришга муносиб ҳисса қўшиш мақсадида 1985 йилда ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар: 5 миллион 730 минг тонна пахта етиштириб давлатга сотадилар, шу жумладан, Қорақалпоғистон АССР — 387 минг тонна, Андижон области — 553 минг тонна, Бухоро области — 469 минг тонна, Жиззах области—367 минг тонна, Қашқадарё области— 599 минг тонна, Навоий области—179 минг тонна, Наманган области—432 минг тонна, Самарқанд области—468 минг тонна, Сурхондарё области — 513 минг тонна, Сирдарё области — 411 минг тонна, Тошкент области — 414 минг тонна, Фарғона области — 548 минг тонна, Хоразм области — 390 минг тонна пахта сотади. Пахтани тўлиқ сақлаш ва ўз вақтида қайта ишлаш таъминланади. Ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш ҳамда хом ашёдан оқилона фойдаланиш эвазига пландан ташқари 11 минг тонна пахта толаси ишлаб чиқарадилар.

Шу мақсадда баҳорги дала ишларига намунали ҳозирлик кўрадилар ва уларни сифатли ўтказадилар, чигитни ернинг табиий намлигида қийғос ундириб олиш мақсадида экишни қисқа муддатларда тугаллайдилар, экинларни парвариш қилиш бўйича комплекс тадбирларни агротехника жиҳатдан юксак даражада амалга оширадилар.

Ҳамма жойда алмашлаб экишни ўзлаштириш, ғўзани парвариш қилиш ва ҳосилни йиғиб-териб олишнинг индустриал технологиясини жорий этиш, меҳнатни ташкил қилиш ва унга ҳақ тўлашни такомиллаштириш, меҳнат, ер-сув ресурслари, қишлоқ хўжалик техникаси, минерал ўғитлар ва бошқа хил моддий-техника воситаларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш негизида асосий эътиборни деҳқончилик маданиятини юксалтиришга қаратадилар.

Пахтачиликда туксизлантирилган чигитни уяларга аниқ миқдорда экиш, чигит экиш билан бир қаторда минерал ўғитлар ва гербицидлар солиш, ғўзани механизмлар ёрдамида чеканка қилишдан иборат прогрессив усулларни, шунингдек экин зараркунандалари ва касалликларига қарши курашнинг биологик методларини кенг қўллайдилар.

320 минг тонна каноп, 31 минг тонна пилла, 1200 минг тонна дон, 1820 минг тонна сабзавот, 655 минг тонна полиз экинлари маҳсулотлари, 165 минг тонна картошка, 985 минг тонна мева ва узум, 335 минг тонна гўшт, 920 минг тонна сут, 1150 миллион дона тухум тайёрлаб, давлатга сотадилар.

Деҳқонлар билан қайта ишловчи саноат корхоналари ўртасидаги алоқаларни кенгайтирадилар, шунинг негизида маҳсулот нобудгарчилигини камайтиришга ва сифатини оширишга, унинг истеъмолчиларга ва савдо тармоқларига ўз вақтида етказиб берилишига эришадилар.

Озуқа экинлар майдонини кенгайтирадилар ва ҳосилдорлигини оширадилар, озуқа экинларини чорвачиликнинг ем-хашакка бўлган эҳтиёжларини тўла даражада қондиришни ҳисобга олган ҳолда жойлаштирадилар, чорва моллар сонини кўпайтиришга ва маҳсулдорлигини оширишга, суғориладиган ҳар гектар майдон ҳисобига чорвачилик маҳсулотлари етиштириш миқдорини оширишга эришадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг қарорларига мувофиқ меҳнат ва технология интизомини мустаҳкамлайдилар, салбий ҳолларга қарши муросасиз кураш олиб борадилар, бутун фаолиятларини қишлоқ хўжалигининг, барча агросаноат комплекси тармоқларининг иқтисодий самарадорлигини оширишга қаратадилар.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетини ва Совет ҳукуматини, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненкони ишонтириб айтадиларки, улар пахтачиликни, аграр секторнинг бошқа тармоқларини ривожлантириш тўғрисида қилинаётган оталарча ғамхўрликка жавобан қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирадилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVII съезди бўладиган 1985 йилни зарбдорларча меҳнат қилиш билан нишонлайдилар.

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИНИНГ 1985 ЙИЛ 2 МАРТДА БЎЛИБ ЎТГАН РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ.

1984 ЙИЛ ЯКУНЛАРИ ҲАМДА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА 1985 ЙИЛГИ ПЛАНЛАРНИ ВА СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗЛАРИ, СОВХОЗЛАРИ, АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ БОШҚА КОРХОНАЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ҲАҚИДА

ўртоқ И. Б. УСМОНХЎЖАЕВ доклади

(Боши биринчи бетда).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳукумати номидан ва сизларнинг номингиздан ғолибларни самимий табриклашга, келгусида уларга янада улкан зафарлар тилашга рухсат этгайсизлар!

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтириш билан бир қаторда унинг сифатини оширишга эътибор кучайганлигини ва бу масала жуда муҳимлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Ўтган йили республика 5 миллион 292 минг тонна пахта тайёрлади, пахта тайёрлаш ҳамда унга толасининг миқдори ва сифатига қараб ҳақ тўлашнинг КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва Иттифоқ ҳукумати маъқуллаган янги системаси жорий этилгани туфайли юксак пировард натижаларга эришиш учун хўжалик раҳбарлари, мутахассислар, барча меҳнаткашларнинг масъулияти кучайди. Тола чиқиш проценти ўтган йилларга қараганда анча кўпайди, куйиндилар сабабли бўладиган нобудгарчилик камайди. Буларнинг ҳаммаси мавжуд хом ашёдан 100 минг тонна ортиқ тола олиш имконини беради. Бинобарин, республика колхоз ва совхозлари ана шунинг ҳисобига қўшимча 528 миллион сўм ҳақ оладилар.

Кўриниб турибдики, маҳсулот сифатини яхшилаш давлат учун ҳам, хўжаликлар учун ҳам катта фойда келтиради. Шундай экан, партия ва совет ташкилотлари, хўжалик органлари, колхоз ва совхоз мутахассислари бундан кейин ҳам маҳсулот сифатини яхшилаш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўришлари керак.

Пиллачиликда ҳам сифат анча ошди. Ўтган йилги пилланинг ялпи ҳосили гарчи 1983 йилдагига нисбатан 1200 тонна кам бўлса-да, лекин бу пилладан 387 тонна кўп ипак олинди. Шунинг эвазига хўжаликлар 29,5 миллион сўм кўп даромад қилдилар.

Республикамиз мева, сабзавот маҳсулотини умумиттифоқ фондига юбориш топшириғини бажарди. Мамлакатнинг саноат марказларига 1 миллион тоннадан кўпроқ сабзавот ва мева жўнатилди.

Қишлоқ хўжалигидаги бу ютуқлар мард, танти халқимизнинг пешона тери билан, партия, совет, касаба союз, комсомол, қишлоқ, сув хўжалиги органларининг, ва қолаверса, бутун республика меҳнаткашларининг қилган фидокорона меҳнати туфайли қўлга киритилди. Биз бу муваффақиятларга, аввало, Коммунистик партиямиз, КПСС Марказий Комитети ва ўртоқ Константин Устинович Черненко бошчилигидаги Сиёсий бюронинг ва Иттифоқ ҳукуматининг кун сайин кўрсатаётган оталарча ёрдами туфайли, СССРдаги барча қон-қардош халқлар, аввало, улуғ рус халқининг беминнат кўмаги натижасида эришдик.

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришда, ишлаб чиқаришни интенсивлашда мусобақадош Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон қишлоқ хўжалиги ходимларининг ёрдами ва мадади ҳам катта бўлди. Фурсатдан фойдаланиб, сизларнинг номингиздан кенгашимизда қатнашаётган Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистондан келган қардошларимизни чин қалбдан кутлашга рухсат бергайсиз.

Азиз мусобақадош дўстлар! Сизлар ҳосил учун курашнинг долзарб, машаққатли дамларида республикамиз колхоз ва совхозлари далаларида, фермаларида бўлиб, эришаётган ютуқларимизни қўллаб-қувватладингиз, мавжуд камчиликларимизни юзимизга дўстона очиқ айтиб, уларни бартараф этиш йўл-йўриқларини кўрсатиб бердингиз.

Ўтган йили мусобақадош дўстларимиз — Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон меҳнаткашлари — ўз республикалари экономикасини, жумладан қишлоқ хўжалигини юксалтиришда ажойиб ютуқларга эришдилар. Дўстларимизнинг бу ютуғидан бутун совет халқи, жумладан Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам чин дилдан қувонмоқдалар. Зеро, қардошлар ютуғи — ҳаммамизнинг ютуғимиздир. Биз мусобақадош дўстларимизни ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш йўлидаги ютуқлари билан самимий табриклаймиз. Айни пайтда бизнинг энг яхши тилакларимизни, қизғин саломимизни республикаларингиз меҳнаткашларига етказишларингизни илтимос қиламиз.

Ўртоқлар! Сизларга муҳим бир янгиликни маълум қилмоқчиман. Ўзингиз биласизки, ўтган йилларда баъзи жойларда ҳисобдан яширилган ерлар эвазига, қўшиб ёзишлар эвазига пахта ҳосилдорлиги ва миқдори ошириб кўрсатиб келинган эди. Натижада жиддий хато ва камчиликларга, суиистеъмол қилишларга йўл қўйилди, носоғлом вазият вужудга келди. Буларнинг ҳаммаси ишимизга жуда катта салбий таъсир кўрсатди. Шуларнинг ҳаммасини ҳисобга олиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планини бир оз камайтириш тўғрисида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советига мурожаат этди. Қийинчиликларни, дардимизни КПСС Марказий Комитети, Иттифоқ ҳукуматига, шахсан ўртоқ К. У. Черненкога тўғри тушунтирдик.

Пахтанинг мамлакат экономикасида тутган ўрнини ҳаммангиз жуда яхши биласиз. Саноатнинг пахта толасига бўлган эҳтиёжи йил сайин ошиб боряпти. Тўқимачилик фабрикаларини ва бошқа корхоналарни тола билан таъминлаш ниҳоятда жиддий масала бўлиб қолмоқда. Лекин шунга қарамай, КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукумати илтимосимизни ўринли деб топди, таклифларимизни қабул қилишди 1985 йил учун республикамизга пахта планини 5 миллион 700 минг тонна қилиб белгиланди ёки беш йиллик пландагига нисбатан 300 минг тоннага камайтирилди. Бу — 100 минг тоннадан зиёдроқ тола демакдир.

Яратиб берилган бу имкониятни тўғри тушунишингизни истардик. Партия ва ҳукуматимиз республикамизда қишлоқ хўжалигини илмий асосда юритиш учун шундай енгиллик берди. Айни пайтда пахта етиштиришни бундан буён ҳам муттасил кўпайтириб бориш бизнинг биринчи даражали интернационал бурчимиз эканлигини унутмаслигимиз керак.

Пахта — республикамиз халқларининг фахри, ифтихори, битмас-туганмас бойлигимиз. Юзимиз ёруғлиги, тилимиз узунлиги, хонадонимиз тўкинлиги, қишлоқларимиз файзи-чиройи шу пахтадан. Бекорга халқимиз эъзозлаб, уни «оқ олтин» деб атамаган. Пахта мамлакат учун ғалла, нефть ва металл каби ниҳоятда зарур.

Ўртоқлар! Эришган ютуқлар ўзимизники. Ҳозир ижобий натижаларни янада ривожлантириш ҳақида, айниқса ишдаги хато ва камчиликларимиз ҳақида очиқчасига ва дангал гаплашиб олайлик.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми экономикамиз, айниқса қишлоқ хўжалиги соҳаси партия талабидан анча орқада қолганини рўйи рост очиб ташлади. Бу хато ва камчиликларга барҳам бериш учун ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб, бутун куч ва ғайратимизни сарфлашимиз лозим.

Кейинги йилларда планни «нима қилиб бўлса ҳам» бажариш керак деган яроқсиз услубга ёпишиб олинди. Натижада план интизоми, давлат ва партия интизоми бузилди. Баъзи мансабдор кимсалар ўз лавозимини суиистеъмол қилиб, сохта обрў кетидан қувиш йўлига ўтиб олдилар. Бу ҳол қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг пировард натижаларига салбий таъсир кўрсатди, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг меҳнат активлигини пасайтириб юборди.

Шу сабаблар туфайли республикамиз пахта, гўшт, сут, тухум етиштириш ва тайёрлаш бўйича беш йилликнинг ўтган тўрт йили планларини бажара олмади. 1984 йилги натижалар ҳам бизни мутлақо қониқтирмайди. Ўтган йили мўлжалдагидан 673 минг тонна пахта, 316 минг тонна дон, 150 минг тонна мева, узум, 26 минг тонна гўшт, 100 минг тонна сут ва бошқа маҳсулотлар кам етказиб берилди. 82 район, 697 колхоз ва совхоз пахта планини бажара олмади.

Баъзи ўртоқлар бунга, ҳар сафаргидек, об-ҳаво шароити ноқулай келганлигини, айрим салбий ҳодисаларни баҳона қилиб кўрсатмоқдалар. Лекин большевикчасига, мардона, тан оладиган бўлсак, бу нарсаларга ўзимиз сабабчимиз. Чунки кадр танлашда, XVI пленумда айтилганидек, ошна-оғайнигарчилик, юртдошлик, одамларнинг шахсий садоқатига қараб ёндашиб, уларнинг амалий ва ишчанлик фазилатларига эътибор бермай, катта хатога йўл қўйдик. Пленум бу хато ва камчиликларни қаттиқ қоралаб, аҳволни соғломлаштириш, иш самарадорлигини ошириш бўйича бир қатор принципиал тадбирлар белгилади.

Энди гап бу тадбирларни изчил ва оғишмай амалга оширишда қолди. Область ва район партия комитетлари бўшашувчанлик ва интизомсизликнинг ҳар қандай кўринишларига, қўшиб ёзишлар ва кўзбўямачиликка ҳамиша принципиал баҳо беришлари, план ва мажбуриятларнинг бажарилиши учун меҳнат коллективларининг ҳар бир аъзоси ва хўжаликларнинг ҳар бир раҳбари масъулиятини бутун чоралар билан кучайтиришлари зарур.

Ўртоқлар! Олдимизда жуда катта вазифалар турибди. Уларни бажариш учун ҳалол меҳнат қилишимиз, жамики имкониятларни ишга солишимиз талаб қилинади.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини кўпайтириш учун ҳал қилиниши лозим бўлган қатор муаммолар борки, уларга эътиборингизни жалб қилмоқчиман.

Аввало ерга бўлган муносабат масаласи. Ер — бизнинг асосий бойлигимиз, ризқ-рўзимиз, бебаҳо хазинамиз. Биз ерни қанча эъзозласак, вақтида ҳолидан хабар олиб, яхши парвариш қилсак, ўғитга тўйдирсак, маромида суғорсак, унга меҳр қўйиб, парвона бўлсак, у бизга беҳисоб бойлик ҳадя этади. Буни яхши биласизлар. Аксинча, алдам-қалдам иш тутиб, ғирромлик қилсак, у биздан аёвсиз ўч олади. Бутун деҳқончилик тажрибаси шуни кўрсатиб турибдики, ерни алдаб бўлмайди. Ерни алдаган, аввало ўзини алдайди.

Ердан самарали фойдаланиш — қишлоқ хўжалигини интенсивлашнинг бош йўли. Шундай экан, бу масала ҳамиша диққат-эътиборимизда бўлиши керак. Афсуски, республика Қишлоқ хўжалиги ва Мева-сабзавот хўжалиги министрликлари, область, район партия ва совет ташкилотлари, агросаноат бирлашмалари бу муҳим масалага лозим даражада баҳо беришмаяпти. Оқибатда Қашқадарё, Бухоро, Жиззах областлари, Қорақалпоғистон автоном республикасида ва бошқа кўпгина жойларда ҳосилдорлик ошиш ўрнига кескин камайиб кетмоқда.

Айтиш мумкинки, халқимизнинг бебаҳо бойлиги — ернинг умри бекор ўтяпти. Қуйидаги мисолларга эътиборингизни жалб этаман: ўтган йили Нишон районидаги «Коммунист» совхози 2200 гектар ернинг ҳар гектаридан бор-йўғи 3,5 центнердан, шу райондаги «Самарқанд» совхози 3200 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 4,5 центнердан, Свердлов районидаги «Маханкўл» совхози гектар бошига 5,5 центнердан, Меҳнатобод районидаги «Страна Советов» совхози 5,9 центнердан пахта етиштирган. Мутахассисларнинг айтишича, ерга чигит қадалиб, қаровсиз қолганда ҳам ғўза 4 донадан кўрак туплаб, 8—10 центнердан ҳосил бериши мумкин.

Қани, ўзларингиз айтингчи, шу хўжаликларнинг раҳбарларини ҳақиқий раҳбар деб бўладими? Ахир, улар давлатнинг моддий-техника маблағини, кишиларнинг меҳнатини кўкка совуришяпти. Мазкур район раҳбарлари хато ва камчиликларнинг олдини олиш учун тегишли чора кўрмай, шунчаки томошабин бўлиб турганларини нима билан изоҳлаш мумкин?

Хўжалик йилининг якунлари ҳар бир район, ҳар бир колхоз ва совхозда чуқур таҳлил этилиши, камчиликларнинг сабаблари тўла очиб ташланиши, уларни тугатиш юзасидан зарур бўлган ҳамма чоралар кўрилмоғи даркор. Партия комитетлари эса белгиланган тадбирларнинг ижросини қаттиқ назоратта олсинлар. Қолоқ хўжаликларни лоақал ўрта ҳол хўжаликлар даражасига етказиб олиш пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари кўпайтиришнинг энг муҳим резервидир. Бунинг учун ҳамма жойда меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, кадрларда топширилган иш учун юксак масъулият ҳиссини кучайтириш керак.

КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленуми қарорлари республикамиз учун, айниқса катта аҳамиятта эга. Партия ва ҳукумат ёрдамида Мирзачўл, Жиззах, Сурхон—Шеробод, Қарши даштларида илгари бўш ётган массивларни, Қорақалпоғистон автоном республикасида қўриқ ерларни ўзлаштириш соҳасида кўп иш қилинди.

Сўнгги ўн тўққиз йил мобайнида сув хўжалигини ривожлантиришга 21 миллиард сўм маблағ сарфланди. Суғориладиган ерлар майдони республикамизда 1,5 баравarга яқин кўпайди ва 3,7 миллион гектарга етди. Лекин, эътироф этиш керакки, мелиорация қилинган ерлардан фойдаланиш самарадорлиги бизни мутлақо қониқтирмайди. Юқорида айтганимиздек, бир қанча областларда ҳосилдорлик пасайиб кетмоқда. Деҳқончиликнинг зоналар бўйича илмий асосланган системаси суст жорий қилиняпти. Вертикал ва ёпиқ дренажлар, коллекторларни қуриш ва фойдаланишга топширишда кўзбўямачилик ҳоллари бор. Шу туфайли қўриқ районлардаги ёпиқ ва вертикал дренажларнинг бир қисми ишламаётир. Бу эса ўз навбатида катта-катта майдонларнинг шўрланиб, қишлоқ хўжалиги оборотидан чиқиб кетишига сабаб бўляпти.

Шеробод районидаги совхозларда Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети томонидан янги ерларнинг шўри яхшилаб ювилмасдан фойдаланишга топширилган. Давлатнинг катта маблағлари сарфланиб ўзлаштирилган беш ярим минг гектар ер узоқ вақтдан бери фойдаланилмай ётибди. Қарши районидаги 13 та хўжаликда лойиҳада белгиланган дренажларнинг фақат 60 проценти қурилган. Бунинг устига, «мендан кетгунча — эгасига етгунча» қабилида иш тутилганлиги сабабли уларнинг ярмидан умуман фойдаланиб бўлмаяпти.

Тўрткўл, Тахтакўпир, Қораўзак, Элликқалъа, Арнасой ва бошқа қатор районларда ҳам аҳвол худди шундай. Ахир, бу майдонлар республика ер балансига киритилган, уларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш режалаштирилган. Бу ўтакетган хўжасизлик-ку!

КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленуми партия, совет ва хўжалик органларининг, барча қишлоқ меҳнаткашларининг эътиборини мелиорация қилинган ерлардан фойдаланиш самарадорлигини оширишга қаратди. «Главсредазирсовхозстрой», Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети, Қишлоқ хўжалиги ҳамда Мева-сабзавот хўжалиги министрликлари, уларнинг жойлардаги органлари, колхоз-совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислари суғориладиган ерлардан самарали фойдаланиш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича шахсан масъул эканликларини яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман.

Яқинда республика экинзорлари қайтадан гектарма-гектар ҳисоблаб чиқилди. Шу нарса аниқландики, экинларнинг турлари бўйича экиш плани доимий равишда қўпол бузилиб келинган. Республика бўйича бошқа экинлар ҳисобига 221 минг гектардан кўпроқ ерда ортиқча пахта экилган экан. Қатор хўжаликларда эл бойлиги бўлмиш ер инсофсизларча талон-торож қилинган.

Ўзи биз кимни алдаяпмиз? Пахта майдонини оз кўрсатиб, ҳосилдорликни муттасил оширяпман, деб мақтанчоқлик қилиш, бунинг эвазига мукофотлар олиш, ғайриқонуний йўллар билан қўшимча даромад қилиш сингари жиноий ишларга қўл уришдан айрим кимсалар тортинмаганлар. Бу соҳада намунали тартиб ўрнатмоқ керак!

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми белгилаб берганидек, келгусида мелиорация борасидаги ишларимиз кўлами беқиёс кенгаяди.

Ўн биринчи беш йилликда ана шу мақсадларга 7 миллиард сўм маблағ ажратилган бўлса, яқин келажакда 8 миллиард 300 миллион сўм маблағ сарфлаш кўзда тутилмоқда. Шу муддат ичида 410 минг гектар янги ер очилади. 400 минг гектар экин майдонининг мелиоратив ҳолати яхшиланади. Бу партия ва ҳукуматимизнинг буюк ғамхўрлигидир. Биз бу ғамхўрликка экин майдонларининг самарадорлигини ошириш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини янада кўпайтириш билан жавоб бермоғимиз даркор.

Деҳқончилик маданиятини ошириш ва чорвачиликни ривожлантиришда алмашлаб экишнинг аҳамияти катта. Очиғини айтганда, кўп жойларда кейинги йилларда алмашлаб экиш эътибордан четда қолди. Оқибатда бедазорлар қисқариб кетди. Пахта эса монокультурага айланди. Бу ҳол тупроқ унумдорлигини пасайтириб, турли касаллик ва ҳашаротларни кўпайтирди, ҳосил миқдори ва сифатини камайтирди.

1920 йил 2 ноябрда В. И. Ленин қўл қўйган Халқ Комиссарлари Советининг қарорида шундай дейилган: «Пахта етиштириладиган барча хўжаликларда алмашлаб экишни мажбурий тарзда жорий этиш лозим». Бу сўзлар бундан 65 йил илгари айтилган эди. Биз эса бугун ҳам қишлоқ хўжалик ходимларидан алмашлаб экишни илтимос қилиб келяпмиз. Афтидан, илтимос билан иш битмайдиганга ўхшайди. Бу ҳақда қарорлар, қонунлар кўп. Экин майдонлари, сув, зарур техника бор. Фақат битта нарса етишмайди: у ҳам бўлса, хўжалик раҳбарларида масъулият ҳисси йўқ. Чунки ҳозир айрим партия комитетлари, совет ва хўжалик органлари, аграр-саноат бирлашмалари интизомни бузаяптилар, қарорларни бажармаяптилар, кўрсатмаларни оёқ ости қиляптилар. Бундан кейин колхоз ва совхозларнинггина эмас, балки район ва область раҳбарларининг партиявий етуклигига алмашлаб экишни қай даражада жорий этаётганига қараб баҳо берамиз. Ҳар ким ўз ҳолича иш кўрадиган бўлса, ҳали-бери тартиб ўрнатилмайди. Ахир, бир йил ичида республикада алмашлаб экиш 78 процентдан 66 процентга тушиб қолганлигини қандай изоҳлаш мумкин? Бу кўрсаткич Бухоро областида 83 процентдан 54 процентга, Қашқадарёда 64 процентдан 49 процентга, Наманганда 94 процентдан 80 процентга, Сирдарёда 73 процентдан 54 процентга, Тошкент областида 90 процентдан 72 процентга тушиб кетди. Энди бундай ҳол билан асло келиша олмаймиз. Чунки бу талабларга риоя қилинмаганлиги сабабли республика экин майдонларининг қарийб бир миллион гектарини ажриқ босиб кетди. Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Сирдарё областлари ва Қорақалпоғистон автоном республикасида бундай майдонлар, айниқса кўп. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари миқдори ва сифатининг пастлиги ҳам кўп жиҳатдан шу билан изоҳланади.

Келинглар, ҳозир узил-кесил ва қатъий бир нарсага келишиб олайлик. Алмашлаб экишни илмий асосланган изга солайлик. Чунки пахта-беда алмашлаб экиш жорий этилганида пахта ҳосилдорлиги 7—8 центнер ошади, вилт касаллигининг зарари 8—10 баравар камаяди, тупроқ унумдорлиги ортиб, сув ва минерал ўғитнинг самарадорлиги кўпаяди.

«Пахта» комплексига кирувчи беданинг салмоғи камида 25—30 процент бўлиши керак. Лекин, кўп хўжаликлар, районлар ва областларда бу кўрсаткич 10 процентдан ҳам ошмаяпти.

Алмашлаб экишни жорий этишда яхши форма топилган. Бу Сурхондарё областининг Ленин йўли районида вужудга келган алмашлаб экиш участкаларидир. Алмашлаб экиш участкасида пахтанинг ҳам, беданинг ҳам ва бошқа озуқа экинларининг ҳам эгаси бор. Шунинг учун биз алмашлаб экиш участкаси деганимизда ҳар бир экиннинг эгаси бор деб ҳисоблаймиз. Бу яхши, ибратли ишни ҳамма областларнинг вакиллари бориб кўришди, семинар ўтказилди. Аммо бу тажриба кенг ёйилмади, ҳатто орқага қараб ҳам кетилди.

Ўртоқлар! Пахта — колхоз ва совхозларимиз, деҳқонларимиз даромадининг асосий манбаи. Бунинг учун аввало агротехникани такомиллаштириш, фан-техника ютуқлари ва илғорлар тажрибасини кенг жорий этиш зарур. Барча агротехник талабларни ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб ўтказиш, шу йўл билан ғўзанинг ўсиши ва пахтанинг етилишини интенсивлаш, эртанги ва мўл ҳосил етиштириш энг муҳим вазифа. Бунда минерал ва маҳаллий ўғитлардан омилкорлик билан фойдаланиш, айниқса, катта роль ўйнайди.

Хўжалик раҳбарлари, агросаноат бирлашмалари прогрессив технологияни кенг жорий этиш йўли билан пахтанинг ялпи ҳосилини оширишлари ва сифатини яхшилашлари зарур. Бунда далаларни яхшилаб текислаш, кўп йиллик ёввойи ўтлар илдизидан тозалаш, гербицидлардан усталик билан фойдаланиш, ҳашаротларга қарши биологик метод билан курашиш, айниқса муҳимдир.

Ғўзанинг янги, серҳосил, тезпишар навларини яратиш — пахтачиликни ривожлантиришнинг муҳим шарти. Сўнгги йилларда селекционер олимларимиз бир қанча янги ғўза навларини яратишди. Лекин очиғини айтганда, олимлар пахтакорлар олдида ҳали қарздор. Уларнинг илмий ишлари ҳаёт талабларидан орқада қолмоқда. Ваҳолонки, бу соҳада ўнлаб эмас, балки юзлаб илмий ходимлар ишлашяпти. СоюзНИХИ, Ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институти, республика Фанлар академияси системаларида пахтачилик билан шуғулланадиган илмий ходимларнинг умумий сони 800 дан ортиқдир. Қаранг, шунча одам ғўза селекцияси, агротехникаси билан шуғулланади-ю, лекин, афсуски, тўқимачилик саноати талабларига тўлароқ жавоб берадиган, касалликларга чидамли, эртапишар, юқори ҳосилли, машина теримига боп, толаси сифатли ғўза навини деҳқонларимиз ҳали ҳам зориқиб кутмоқдалар.

Катта илмий кучларнинг ҳаммасини жамлаб, уларни ҳаёт илгари сураётган муаммоларни тезроқ ҳал этишга йўналтириш кечиктириб бўлмайдиган вазифа бўлиб қолмоқда.

Айрим хўжаликлар ва районларда ҳали ҳам ҳар хил ғўза навлари экилиши сабабли улар аралашиб кетиб, навнинг бузилишига олиб келмоқда. Бундай бебошликка чек қўйиш лозим. Ҳар бир хўжаликда фақат шу шароитга районлаштирилган ғўза нави экилсин.

Пахта, ғалла, сабзавот, беда ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари уруғчилигини тубдан яхшилаш масаласида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати кейинги йилларда бир қанча қарорлар қабул қилдилар. Бу соҳада дастлабки ишлар қилинди. Лекин булар ҳали етарли эмас. Белгиланган тадбирларни сира оғишмай, тўла амалга ошириш керак.

Ўртоқлар! Биз ҳамма соҳада илмий техника революцияси юз бераётган бир даврда яшамоқдамиз. Бу прогрессив жараёндан қишлоқ хўжалиги, хусусан пахтачилик ҳам четда қолиши мутлақо мумкин эмас. Чунончи, пахтани машинада териш — биз учун жуда катта сиёсий ва социал масала, муҳим халқ хўжалик аҳамиятига молик иш. Бутун деҳқончилик маданияти, истиқболимиз машина теримини тўғри йўлга солиб олишимизга боғлиқ, десам муболаға бўлмайди. Чунки терим машинаси пахтачиликда энг сермеҳнат жараён ҳисобланган йиғим-теримни беқиёс тезлаштиради. Пахтани қанча тез териб олсак, унинг толаси ва сифати шунча яхши бўлади, кузги-қишки ишларни ўз вақтида ўтказиб оламиз. Машина теримини тўғри йўлга қўйиш ҳар биримиз учун ҳам фарз, ҳам қарз. Ишлаб чиқариш ҳажми ғоят ортиб кетган ҳозирги пайтда пахтани, айниқса, қўриқ районларда қўлда териб олишнинг сира имкони йўқ. Умуман, биз етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда йиғиштириб олиш йўлига ўтишимиз шарт. Шундагина пахтачиликни илмий асосда юритиш мумкин бўлади.

Очиқ айтиш керакки, кейинги йилларда машинани унча хуш кўрмайдиган антимеханизаторлар анча кўпайиб қолди. Партия комитетларининг бу муҳим масалада аниқ позицияда турмаётганликлари, мурососозликлари ҳам бунга сабаб бўляпти. Антимеханизаторлар қандай баҳоналарни рўкач қилмасинлар, уларнинг барча важ-карсонлари асоссиз. Баъзи бировларнинг айтишига қараганда, машина терими пахтанинг сифатига, унинг толасига зарар етказар эмиш. Уларга жавобан ўтган йилги натижаларни айтиб бермоқчиман. 1984 йилда қўлда терилган пахтанинг 76 проценти биринчи сортларга топширилди. Машинада терилган пахтанинг ҳам худди шунча қисми юқори сортларга қабул қилинди. Қўлда ва машинада терилган пахтадан чиқадиган толанинг миқдорида ҳам айтарли тафовут йўқ. Шунга қарамай, ўтган йили 37 минг машинадан 17 мингтаси бир кун ҳам, бир соат ҳам ишлатилмади.

Ҳолбуки республикамизда пахта териш машиналари ва бошқа техника воситаларини омилкорлик билан ишлатиб, йил сайин юқори натижаларга эришаётган хўжаликлар оз эмас. Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз (раиси Миразиз ака Рўзматов) ўтган йили 1180 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан ҳосил кўтариб, планни 121 процент дўндирди. 4260 тонна пахтанинг 3600 тоннаси ёки 85 проценти машиналарда териб олинди. Ҳар бир механизатор ўрта ҳисобда 150 тоннадан пахта териб берди. Қолган 660 тонна ҳосилни колхозчилар ҳашарчилар ёрдамисиз териб олдилар.

Афсуски, бунинг тескариси бўлаётган ҳоллар ҳам кўп. Бухоро области хўжаликларида ҳар бир машинада 5 тоннадан пахта терилган. Яъни бир машина атиги икки кун ишлаган. Шундай хўжаликлар ҳам борки, улар ўтган йили битта ҳам машина ишлатишмаган. Масалан, Қамаши районидаги «Фарғона» совхозида 27 та, Ғузор районидаги Охунбобоев номли совхозда 22 та пахта териш машинасидан бирортаси лоақал бир кун ҳам ишламаган.

Хўш, машиналар-ку ишлатилмапти, хўжаликлардаги мавжуд ишчи кучларидан қандай фойдаланилмоқда? Бухоро областида ҳар бир колхозчи ва совхоз ишчисининг ёнида 2—3 тадан ҳашарчи бўлди. Олтиариқ районидаги Максим Горький номли колхозда 905 тонна пахта терилди. Ҳар бир теримчининг мавсумда терган пахтаси 1400 килограмм бўлди. Шу колхозда ишлаган ҳашарчилар 1328 тонна пахта териб бердилар. Ҳар бир ҳашарчи мавсумда ўрта ҳисобда 2500 килограмм пахта терди. Машиналарда эса атиги 3 процент пахта терилди.

Андижон районидаги «Партия XXII съезди» колхозида 8 та терим машинаси бор. Пахта теримига 836 киши жалб қилинди. Ҳар бир колхозчи мавсумда 1800 килограммдан пахта терди. Ҳар бир машинада 2 тоннадан пахта терилди. Натижада 1 центнер пахта етиштиришга сарфланган харажат республиканинг ўртача кўрсаткичидан икки баравар ошиб кетди. Шунга яраша меҳнат унумдорлиги ва меҳнатга ҳақ тўлаш ҳам камайди. Иш ҳақининг салкам 40 проценти ҳашарчиларга тўланди. Агар бу хўжаликда ҳар бир машина билан ўртача 80 тоннадан пахта терилиб, колхозчиларнинг ҳар бири ақалли 2,5 тоннадан пахта териб берганида колхоз бутун ҳосилни ўз кучи билан йиғиб олган бўларди. Меҳнатга тўланадиган ҳақ ҳам шунга яраша юқори бўларди.

Шаҳарликларни пахта йиғим-теримига оммавий жалб этиш ва терим машиналаридан унумсиз фойдаланиш натижасида сарф-харажатлар кескин кўпайиб кетяпти, ҳосилни йиғиб-териб олиш муддатлари чўзиляпти, шудгор кечикмоқда. Бундай хўжаликларда моддий манфаатдорлик принциплари бузилиб, меҳнат интизоми пасайиб кетади. Колхозчилар ва совхоз ишчилари томорқалари билан банд бўлиб, йиғим-терим ишларидан ўзларини четга оладилар. Ҳашарчилар далада тер тўкиб ишлаётган бир пайтда улар соя-салқинда юришади. Текинхўрлик шундан келиб чиқади-да! Баъзан шундай ҳам бўлади: йиғим-терим ишлари айни қизиган долзарб паллада айрим колхозчилар ва совхоз ишчилари республикамиз ва мамлакат бўйлаб шаҳарма-шаҳар изғиб юришади, савдогарчилик қилишади. Бу билан меҳнаткаш халқимиз шаънига доғ туширишади.

Шаҳарликлар ва студентларни қишлоқ хўжалик ишларига бир ойдан ортиқ жалб этишга эндиликда рухсат берилмайди.

Агар иш яхши ташкил этилиб, бевосита пахтачиликда банд бўлган қарийб бир ярим миллион колхоз-совхоз аҳли мавсумда ўрта ҳисоб билан икки тоннадан пахта териб берса, бу уч миллион тонна бўлади. Яна ихтиёримизда 37 минг терим машинаси бор. Мавсумда дейлик, 80 тоннадан пахта терилганида ҳам жами уч миллион тонна бўлади. Мана сизга аниқ ҳисоб-китоб. Демак, етиштирилган асосий ҳосилни хўжаликлар ўз кучлари билан йиғиштириб олиш имкониятига эгалар.

(Давоми учинчи бетда).

Мажлислар залида. ЎзТАГ фотохроникаси.

Ўртоқ И. Б. УСМОНХЎЖАЕВ докладининг давоми

(Боши 1 ва 2 -бетларда).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пахта йиғим-теримини механизациялаш масаласини сиёсий масала деб билади. Бу соҳада йўлимизга тўғаноқ бўлаётганларга эндиликда бефарқ қарамаймиз. Кимда-ким консерваторлар билан, қолоқ тушунчадаги одамлар билан муроса қиладиган бўлса, бундайларни ишимизга путур етказувчилар деб ҳисоблаймиз.

Ўртоқлар! Кейинги йилларда дон ва мева-сабзавот етиштириш кўпайди. Лекин бу соҳада ҳал қилинмаган кўпгина муаммолар бор. Суғориладиган ерлардан олинаётган дон ҳосили кам, сабзавот маҳсулотлари, боғ ва токзорлар унумдорлиги ниҳоятда паст. Ўтган йили Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг 154 совхози 50 центнердан ҳам камроқ мева, 54 хўжалиги эса 100 центнердан кам сабзавот олди. 41 совхозда олинган картошка 50 центнерга ҳам етмади. Бунинг асосий сабаби шундаки, агротехника талаблари, технология ва меҳнат интизоми бузилмоқда, кўпчилик ҳолларда эса экин майдонларидан хўжасизларча фойдаланилмоқда.

Республика Қишлоқ хўжалиги ва Мева-сабзавот хўжалиги министрликлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу тармоқларда тегишли тартиб ўрнатмоқлари даркор.

Мева-сабзавот маҳсулотларини аҳолидан сотиб олиш йўли билан планни бажариш баъзи бировларга қулай кўриняпти. 1984 йилда барча категориядаги хўжаликлар 1 миллион 850 минг тонна сабзавот тайёрлаб, планни 109 процент бажаришди. Шундан 670 минг тоннаси ёки 36 проценти аҳолидан сотиб олинган сабзавот ҳисобига бўлди. Натижада хўжаликларда маҳсулот ишлаб чиқариш камайиб кетмоқда. Бу ишнинг яна бир ёмон томони бор. Колхоз ва совхозлар аҳолидан мева, сабзавот маҳсулотларини сотиб олиш билан бозорга чиқарилаётган маҳсулот ҳажмини кескин камайтириб юбормоқдалар. Натижада картошка, сабзавот, мева ва узумнинг нархи ошиб кетяпти. Область марказларида, ҳатто Тошкентда ҳам қиш ва баҳор у ёқда турсин, ёз ва кузда ҳам сабзавот, мева нархи шу қадар кўтарилиб кетганки, бундан меҳнаткашлар ҳақли равишда ранжишмоқда.

Баъзи район ва областларда мева ва сабзавот етиштириш билан жиддий шуғулланиш ўрнига сабзавот ва картошка учун мўлжалланган ерлар талон-торож қилинмоқда, ҳар хил гектарчиларга, корчалонларга тақсимлаб берилмоқда. Ўғирлик, олиб сотарлик, текинхўрлик ана шу тариқа бошланади. Бунга қарши жуда кескин чоралар кўрмоғимиз керак!

Кейинги йилларда республикамизда цитрусчилик хийла ривожланди. Ҳозирги пайтда колхоз ва совхозларимизда 196 гектар лимонарий бор. Шундан 95 гектари мевага кириб, ўтган йили 1,5 минг тонна ҳосил берди. Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхозда халқ селекционери Зайниддин Фахриддинов олиб бораётган ишлар таҳсинга сазовор. Бу ерда ўтган йилнинг ўзида 600 тонна ҳосил олинди.

Термиз районида ихтисослаштирилган «Дружба» совхози ташкил этилгани ҳам яхши бўлди. Ҳар гектар лимонарий ҳосилдорлигини 25-30 тоннага етказиш керак. Шунда аҳолининг бу шифобахш меваларга бўлган эҳтиёжини қондирган бўламиз.

Ўртоқлар! Чорвачилик — ҳаммамиз учун зарбдор фронт. Ҳали бу соҳада қиладиган ишларимиз жуда ҳам кўп, йўл қўйилган камчиликлар ҳам етарли. Ўтган йили ҳар 100 гектар ҳайдаладиган ер ҳисобига 102 центнердан гўшт, 273 центнердан сут етиштирилди, холос. Қашқадарё области хўжаликларида ҳар 100 гектар ер ҳисобига атиги 78 центнер гўшт, 153 центнер сут, Сирдарё областида 58 центнер сут, Қорақалпоғистон АССРда 38,5 центнер гўшт ва 109 центнер сут етиштирилди.

Ўтган йилнинг ўзида давлатдан 30 минг тонна гўшт, 100 минг тонна сут қарздор бўлиб қолдик. 645 колхоз ва совхоз давлатга 32 минг тонна гўшт, 1006 хўжалик 112 минг тонна сут, 492 хўжалик 119 миллион дона тухум етказиб бермади.

Ғаллаорол, Когон, Баҳористон, Ғузор, Чироқчи, Яккабоғ районларида ҳар бош сигирдан 1,5 минг килограммдан сут соғиб олинди. Конимех, Учқудуқ, Деҳқонобод, Томди, Баҳористон районларининг хўжаликлари ҳар 100 бош сигирдан атиги 43 тадан бузоқ олди. Натижада юқорида айтилганидек, чорва маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш бўйича беш йилликнинг тўрт йили планлари бажарилмади.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси Учқўрғон район партия комитетининг чорвачиликка раҳбарлик фаолиятини кўриб чиқиб, райкомнинг иш услубидаги жиддий хато ва камчиликларга принципиал баҳо берди. Хўжалик соҳасида йўл қўйган хатоликлари, ўз вазифаларини уддалай олмаганликлари учун райком секретари И. Қўлдошев ва райижроком раиси А. Тўйчиев, бир қанча ходимлар вазифасидан олиб ташланди.

Чорвачилик маҳсулотларини муттасил кўпайтириш учун мустаҳкам озуқа базаси яратиш, чорва молларини сифатли озуқа билан йил бўйи таъминлаш зарур. Ҳар гектар суғориладиган ерда етиштирилган озуқа экинларидан юқори ҳосилга эришиш, камида 10—12 тонна озуқа бирлиги олинишини таъминлаш керак.

Аммо кўп жойларда озуқа экинлари экиш планини бажаришга риоя қилинмаяпти. Бу экинлардан жуда кам ҳосил олинмоқда. Қашқадарё, Самарқанд, Жиззах областларининг кўпгина хўжаликлари, «Главсредазирсовхозстрой» совхозлари ўтган йили озуқа тайёрлаш планини бажара олмади. Ширали озуқа тайёрлаш плани 51 процентда қолиб кетди . Республика бўйича илдизмевали озуқа тайёрлаш плани атиги 30 процент бажарилди. Қашқадарё, Жиззах областлари ва Қорақалпоғистон автоном республикасида бу план 5 процентга ҳам етмади. Навоий ва Наманган областларида умуман тайёрлангани йўқ. Сирдарё, Навоий, Жиззах областларида силос учун экилган маккажўхорининг ҳосилдорлиги атиги 77—92 центнер бўлди. Қорақалпоғистон автоном республикаси, Жиззах, Тошкент, Самарқанд, Навоий областларида ҳар гектар бедазордан атиги 37—92 центнердан пичан олинди.

Озуқа етиштиришдаги бундай аҳвол билан асло келишиб бўлмайди. Ўтказилган текширишлар бу соҳада ҳам кўзбўямачилик борлигини кўрсатди. Ўтган йили 155 колхоз ва совхоз салкам 32 минг тонна хашак тайёрладик, 79 хўжалик 12 минг тонна силос тайёрладик, деб ёлғон маълумот берган. Қашқадарё областининг 23 хўжалигида салкам 6 минг тонна пичан қўшиб ёзилган. Бухоро областининг 32 хўжалигида 4,5 минг тонна хашак тайёрланди, деб алдамчилик қилинган. Худди шундай фактлар бошқа областларда ҳам юз берган.

1985 йилда чорвачиликни муваффақиятли ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини янада ошириш мақсадида озуқабоп экинлар майдонини кенгайтиришга алоҳида эътибор берилиши зарур. Шундай қилиш керакки, чорва молларининг сифатли озуқага бўлган эҳтиёжи тўла қондирилсин. Бизнинг олдимизда илдизмевали озуқа экинлари майдонини 35 минг гектаргача кенгайтириш, 185 минг гектар майдонга беда, 170 минг гектар майдонга силос учун маккажўхори ва бошқа бир қатор озуқа экинларни экиш, уларнинг ҳосилдорлигини кескин оширишга эришиш вазифаси турибди.

Айни пайтда бу соҳага партиявий раҳбарликни бутун чоралар билан яхшилаш, наслчилик ишларини тўғри йўлга қўйиш, зарбдор тармоқни касбини яхши биладиган ҳалол ва жонкуяр кадрлар билан мустаҳкамлаш талаб қилинади. Шундагина биз мазкур тармоқда кутилган натижага эришишимиз мумкин.

Чорвачиликдаги яна бир катта камчиликка эътиборингизни қаратмоқчиман. Кўп хўжаликлар аҳолидан мол сотиб олиш ҳисобига давлат планини бажаришга интилади. Бу эса колхоз ва совхозларнинг экономикасига катта зарар келтиради, меҳнатга ҳақ тўлаш планларининг бузилишига олиб келади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми бу зарарли практикани қаттиқ қоралади. Лекин ҳамма ерда ҳам пленум кўрсатмаларидан тегишли хулоса чиқариб олинди, ишда ўзгариш ясалди, деб бўлмайди.

Тўғри, аҳолидан қорамол, айниқса, ёш молларни сотиб олиш керак. Лекин зарар кўрмасликни кўзда тутиб сотиб олиш керак-да. Бунинг учун эса, албатта, бу молларни яхшилаб боқиб, семиртириш керак бўлади.

Айни пайтда корхона ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларини кенгайтиришга эътиборни сусайтирмаслик лозим.

Сизларга яна бир нарсани очиқ-ойдин айтиб қўймоқчиман. Худди пахта майдонларини ўлчаб чиққанимиздек, озуқа экинларини жойлаштиришни ҳам синчиклаб ҳисоблаб чиқамиз. Ана ўшанда ҳам кўзбўямачиликка йўл қўйилган бўлса, бу ишда айбдор бўлганларни аямасдан қаттиқ жазолаймиз.

Яқинда КПСС Марказий Комитети секретари ўртоқ М. С. Горбачев раислигидаги қишлоқ хўжалик комиссияси Тошкент область партия комитетининг чорва қишлови ҳақидаги ҳисоботини эшитди. Унда чорва қишлови бўйича йўл қўйилган хато ва камчиликлар учун область партия комитети, умуман республикамиз шаънига жуда аччиқ, лекин ўринли танқидий гаплар айтилди.

Чорва маҳсулотларини кўпайтириш, бунинг учун эса унинг моддий-техника ва озуқа базасини мустаҳкамлаш, кишиларга зарур маданий-маиший шароитлар яратиш, чорвадорлар ўртасида коммунистлар сонини кўпайтириш, камроқ мажлис ва йиғилишлар ўтказиб, кўпроқ амалий иш билан шуғулланиш зарурлиги таъкидланди.

Ўртоқлар! Колхоз ва совхозларда олиб борилаётган ишнинг сифати самарадорликда бамисоли кўзгудагидек ўз ифодасини топади. Ишлаб чиқариш самарадорлиги деганда беш омилни назарда тутамиз. Биринчиси — меҳнат унумдорлиги, иккинчиси — маҳсулот таннархи, учинчиси — ишлаб чиқариш рентабеллиги, тўртинчиси — колхозчилар ва совхоз ишчиларининг маоши даражаси, бешинчи омил — қишлоқ меҳнаткашларининг социал эҳтиёжлари ва қишлоқ проблемаларининг ҳал этилиши. Ана шу омиллар яхши йўлга қўйилган жойда ишлаб чиқариш самарадорлиги юқори бўлаверади.

Партия ва давлатимиз КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларига биноан колхоз ва совхозлар экономикасини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш рентабеллигини ўстириш бўйича катта тадбирлар кўрмоқда. Харид нархлари анча оширилди, паст рентабелли ва зарар кўрувчи хўжаликларга имтиёзлар берилди. Шу ҳисобдан республикамиз бўйича қўшимча олинадиган даромад 1 миллиард сўмдан ошиб кетди. Зарар кўрувчи хўжаликлар камайди, колхозларнинг даромади 1983 йилдагига нисбатан 66 миллион сўм кўпайди.

Аммо республиканинг кўпгина колхоз ва совхозларида иқтисодий хизмат, хўжалик ҳисоби ва тежамкорлик режимига эътибор қилинмаяпти. Оқибатда зарар кўрувчи хўжаликлар миқдори жуда секин камаймоқда. Ишлаб чиқариш рентабеллиги кўтарилмаяпти. «Главсредазирсовхозстрой» бўйича зарар кўрувчи совхозлар бир йил ичида 6 та кўпайиб, 58 тага етди. Мева-сабзавот хўжалиги министрлигида бундай совхозлар бир йил ичида 27 та кўпайиб, 79 тага етди. Гарчи Қишлоқ хўжалиги министрлиги системасидаги зарар кўриб ишлайдиган совхозлар камайган бўлса-да, буни қониқарли деб бўлмайди.

1985 йилда республикада зарар кўриб ишловчи бирорта ҳам хўжалик қолмаслиги керак.

Қишлоқ хўжалиги самарадорлигини оширишда бригада пудратини жорий этиш катта роль ўйнайди. Бу масала бўйича Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети махсус қарор қабул қилганлиги ўзларингизга маълум. Республиканинг барча областларида бригада пудратини жорий этишда катта иш қилинди. Пудрат усулида ишлаётган коллективларнинг тажрибаси уларнинг ишлаб чиқариш ва иқтисодий кўрсаткичлари ишбай-мукофот усулида ишлаётган бригадаларга нисбатан юқори бўлаётганини кўрсатмоқда. Аммо умуман олганда бригада пудрати имкониятларидан етарли фойдаланмаяпмиз.

Республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги меҳнатни ташкил қилишни ва рағбатлантиришни такомиллаштириш масалаларини илмий муассасалар билан биргаликда чуқур ўйлаб кўриши керак. Ходимларнинг миқдори, шарт-шароитнинг қандайлиги, меҳнат нагрузкаси ва бошқа омилларга кўра меҳнатни ташкил қилиш принципи турлича бўлиши мумкин. Бунда энг муҳими — ишлаб чиқариш самарадорлигига эришишдан, оз маблағ сарфлаган ҳолда кўп маҳсулот олишдан иборат. Чамаси, бригада пудратини жорий этишнинг тажрибасини умумлаштириб, бу масалаларда тегишли таклифлар киритишга тўғри келади.

Колхоз ва совхоз мулкини талон-торож қилиш хўжаликлар экономикасига жиддий путур етказмоқда. Бундай салбий ҳолларга қарши аёвсиз кураш олиб бориш зарур. Ачинарлиси шундаки, давлат маблағларини катта миқдорда талон-торож қилиш ишларида айрим масъул партия, совет ва хўжалик ходимлари иштирок этганлиги аниқланмоқда. Шулар қаторида Шаҳрисабз пахта заводининг собиқ директори Жўраев, Жиззах пахта тозалаш трестининг собиқ директори Шодиев бор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг интизомни, уюшқоқлик ва тартибни мустаҳкамлашга, кадрларнинг масъулиятини оширишга қаратилган йўли айрим жойларда изчил, зарур даражада қатъият ва собитқадамлик билан амалга оширилмаётганлигини ошкора айтиш керак. Йиллар давомида тўпланиб қолган салбий тенденциялар, эскича фикрлаш ва ишлаш майллари айрим ташкилотлар ва мансабдор шахсларда ҳали кучли. Айрим ўртоқлар «қийин вақт»дан ўтиб олиб, панада кутиб туриб, имкони бўлса қораланган иш услубларига қайтиш истагида эканликлари ҳам сезилиб турибди.

Аниқ-равшан айтамизки, бунга асло йўл қўйилмайди, партиянинг ишлаб чиқариш, социал муносабатлар, тарбиянинг барча соҳаларида тартибни бутун чоралар билан мустаҳкамлашга қаратилган йўли ўзгармас ва қатъий. Марказий Комитет партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, республиканинг барча меҳнаткашларига таянган ҳолда бундан буён ҳам XVI пленум белгилаган йўлни оғишмай амалга ошираверади.

Ўртоқлар! Қишлоқларимизни социал ривожлантириш проблемалари партия, совет ва хўжалик органларининг ҳамиша диққат марказида туриши лозим бўлган масаладир. Партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми кўрсатмаларини амалга ошириб боришимиз натижасида қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш маданиятини ва фаровонлигини ошириш соҳасида муайян ишлар қилинди. Ҳозир бизда шундай колхоз ва совхозлар борки, улардаги меҳнат ва турмуш шароитлари шаҳарларникидан сира қолишмайди. Сирдарё областидаги «Ленинград» колхози, Пахтаобод районидаги «Маданият» колхози ва бошқа кўп хўжаликларда яратилган шароитларга ҳавас қиласиз.

Нега энди худди шундай шароитларни бошқа хўжаликларда яратиб бўлмайди? Ахир, ҳозир маблағ ҳам, ишчи кучи ҳам етарли. Фақат бу ишга ихлос ва ҳафсала етишмайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқда турмуш даражасини ошириш масаласига бундан буён ҳам энг муҳим партиявий ва сиёсий масала деб қарайверади, район ва областларнинг раҳбарларидан, колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорларидан бу ишда бурилиш ясашни қатъиян талаб қилади. Қишлоқда физкультура ва спортни ривожлантириш ишлари ҳам эътиборимиздан четда қолмасин.

Қишлоқларни социал жиҳатдан қайта қуриш ишлари планли равишда олиб борилиши, уй-жойларни, мактабгача тарбия муассасаларини, касалхоналарни фойдаланишга топшириш планларини бажариш, маиший, маданий, медицина ва савдо хизматини такомиллаштириш зарур. Қишлоқ меҳнаткашларининг маънавий эҳтиёжларини қондириш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш керак. Қишлоқда маданиятни юксалтириш чораларини кўрайлик, кўплаб болалар боғчалари, мактаблар, медицина муассасалари, яхши уй-жойлар қурайлик. Қишлоқларимиз жамолига-жамол қўшайлик. Ободонлаштириш ишларига эътибор берайлик.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишларини янада такомиллаштириб, аҳоли орасига кириб борайлик, уларнинг илтимос ва талабларини олижаноблик билан бажарайлик. Лафзи ҳалол, азамат халқимиз ҳақида яхши асарлар, спектакллар яратайлик, Шундай қилиб, меҳнат аҳлини янги ютуқларга илҳомлантирайлик.

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида идеология ишларини, тарбиявий ишларни янада кучайтириш ғоятда муҳимдир. Бунда адабиёт ва санъат арбобларининг, матбуот, радио ва телевидение ходимларининг роли катта. Уларнинг бурчи — ҳозирги замон қишлоқ меҳнаткашларининг образини ёрқин ва тўла акс эттирадиган, дала ва фермалар меҳнатчиларининг қаҳрамонона меҳнат намуналарини ифодалайдиган, кишиларни Ватан бахт-саодати йўлида янги меҳнат зафарларига илҳомлантирадиган асарлар яратишдан иборат.

Ўртоқлар! Ҳозирги пайтда кадрларимиз олдига қўйилаётган вазифалар кўлами ниҳоятда ошмоқда. Ўртоқ Константин Устинович Черненко «Ривожланган социализм талаблари даражасига кўтарайлик» асарида ёзганидек, раҳбар ходимларимиз юксак партиявий ва ғоявий фазилатларга эга бўлиши, омилкор, ишбилармон, зиммасидаги масъулиятни чуқур ҳис этиши, одамлар билан ишлаш маҳоратига эга бўлиши керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кадрлар составини яхшилаш ҳақида XVI пленум кўрсатмаларини қатъият билан амалга оширмоқда. Министрликлар, республика идоралари, маҳаллий партия, совет ва хўжалик ташкилотлари халқ ишига садоқатли, ҳалол, ташаббускор раҳбар ходимлар билан мустаҳкамланмоқда. Айни пайтда ҳозирги даврнинг юксак талабларига жавоб бермаётган, манмансираб кетган, партия ташкилотлари билан ҳисоблашмай қўйган, ўз лавозимини шахсий манфаатлари йўлида суиистеъмол қилган раҳбарлардан сафларимизни қатъият билан тозаламоқдамиз. Ишда жиддий хатоларга йўл қўйганлиги учун министрликлар ва идораларнинг, аграр саноат бирлашмаларининг бир қатор раҳбарлари, айрим колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорлари ишдан олинди.

Кадрларга нисбатан талабчанлик оширилаётганлиги қишлоқ хўжалигидаги аҳволни яхшилашга ижобий таъсир қилмоқда. Юз бераётган бу ижобий тенденцияни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш ниҳоятда муҳим. Лекин ҳали кадрлар билан ишлашда жиддий камчиликлар бор. Кўпгина партия комитетлари, совет ва хўжалик органлари, республика министрликлари ва идоралари мутахассислардан тўғри фойдаланмаётирлар. Республика қишлоқ хўжалигида махсус маълумотли 4 мингдан ортиқ мутахассис ўз касбига алоқаси бўлмаган ҳар хил майда-чуйда ишлар билан банд. Қишлоқ хўжалиги ва Мева-сабзавот хўжалиги министрликларида кадрлар билан ишлаш талабга жавоб бермайди. Аҳвол шу даражага бориб етганки, ҳатто Қишлоқ хўжалиги министрлиги аппаратида номенклатурага кирадиган 466 лавозимдан фақат 79 проценти олий маълумотли кадрлар билан таъминланган. 20 процентга яқин , етакчи мутахассислар аслини олганда умумий ўрта маълумотга эга. Министрлик бўлим ва бошқармаларида қишлоқда ишлаш бўйича ҳеч қандай тажрибага эга бўлмаган, педагогика ва бошқа институтларни битирган кўпгина кишилар ишламоқда. Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги системасида раҳбар ва мутахассисларнинг фақат учдан бир қисми олий маълумотга, ярми эса ўрта махсус маълумотга эга. Умуман, республика қишлоқ хўжалигида агрономлар, зоотехниклар, ветеринария врачларининг 80 процентдан зиёдроғи, колхоз ва совхозлар экономистларининг 85 проценти махсус олий маълумотга эга эмас. Қишлоққа ҳали жуда кўп зоотехник, ветеринария врачи, экономистлар керак. Совхозларнинг 200 дан ортиқ раҳбари қишлоқ хўжалик мутахассиси эмас. Бухоро областида колхоз раисларининг 20 проценти, Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига қарашли совхоз директорлари 40 процентининг қишлоқ хўжалик маълумоти йўқ. Бизни шу нарса ташвишга соладики, кейинги тўрт йил мобайнида махсус маълумотга эга бўлмай туриб, раҳбарлик лавозимини эгаллаётганлар сони камаймаётир, аксинча кўпаймоқда. Буларнинг ҳаммаси ишимизга салбий таъсир кўрсатади.

XVI пленум йўлини республиканинг барча коммунистлари, бутун меҳнаткашлари қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Марказий Комитетга аҳолидан келаётган минглаб хатлар бундан далолат беради.

Илгари юксак лавозимларни эгаллаб келган ва кейин жиддий камчилик ва хатоларга йўл қўйганлиги учун ишдан олинган, адолатли равишда жазоланган айрим шахслар сира тинчий олмаяптилар, софдил, принципиал ходимларни ёмонлаб кўрсатишга уринмоқдалар. Бу шахслар ўз хатоларини виждонан бўйниларига олиш ўрнига куч-ғайратини аямай жонбозлик билан меҳнат қилаётган кишиларга туҳмат уюштирмоқдалар. Бундайлар шуни яхши билиб қўйсинларки, бу йўлда орқага қайтиш йўқ.

Ҳозирги пайтда кадрлар проблемаси алоҳида аҳамият касб этмоқда. Шу боисдан ҳам партия Марказий Комитети кадрлар билан ишлашни яхшилаш масаласини шунчаки эмас, балки ҳозирги босқичда умуман кадрлар сиёсати масаласини ўртага қўймоқда. Кадрларга нисбатан талабчанлик бундан буён ҳам оширила беради. Раҳбарнинг обрў-эътиборини белгиловчи асосий мезон у эгаллаб турган юқори мансаб бўлмай, балки виждонан қилинаётган ҳалол меҳнатдир. Фақат меҳнат туфайлигина кишиларнинг ҳурмати ва меҳр-муҳаббатини қозониш мумкин.

Ўртоқлар! Мана уч йилдирки, бутун мамлакатимизда бўлгани каби республикамизда ҳам қишлоқ хўжалигини бошқарадиган янги органлар—агросаноат бирлашмалари фаолият кўрсатмоқда. Лекин ҳали бу соҳада қатор камчилик ва нуқсонлар борлигини кўрмаслик мумкин эмас. Агросаноат комплексини бошқаришнинг ваколатли органлари бўлган РАПОлар бугунги таъкидланган хато ва камчиликлар учун баб-баравар жавобгардирлар. Область ва район партия комитетлари РАПОлар бутун фаолиятини планли ва аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда такомиллаштириб боришлари, уларга талабчанликни кучайтириб, республика қишлоқ хўжалиги олдида турган вазифаларнинг сўзсиз бажарилишига қаратишлари лозим.

Бу ерда область, район, колхоз, совхоз раҳбарлари, қишлоқ хўжалигига тааллуқли кишилар қатнашаётганлиги учун ҳам ишимиздаги камчиликларга кўпроқ тўхталдим. Халқимизнинг дўст ачитиб гапирар, душман кулдириб деган яхши гапи бор. Биз дўстмиз, биродармиз, юзимиз ёруғ бўлсин. Хато ва камчиликлардан қанча тезроқ халос бўлишимиз, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари, ўртоқ Константин Устинович Черненконинг йўл-йўриқ ва маслаҳатларини изчил амалга оширишимиз керак. Бунинг учун бизда ирода ҳам, матонат ҳам, ғайрат-шижоат ҳам, қатъият ҳам етарли. Кадрларимиз ҳар қандай мураккаб халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишга қодир. Ҳалол ва меҳнаткаш халқимиз бор. Етук ва кучли партия ташкилотимиз бор. Бинобарин, ҳар қандай вазифани шараф билан адо этиш қўлимиздан келади.

Келинглар, ҳаммамиз сафларимизни КПСС Марказий Комитети, унинг ўртоқ Константин Устинович Черненко бошлиқ Сиёсий бюроси теварагида жипслаштириб, беш йилликнинг улуғвор режаларини бажаришга енг шимарайлик.

Бугун кенгашимизда зиммамизга 1985 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, Улуғ Ғалабанинг 40 йиллигини ва КПСС XXVII съездини улкан зафарлар билан кутиб олайлик. Бу мажбуриятларнинг бажарилиши кўп жиҳатдан кўкламги дала ишларини қандай ўтказишимизга боғлиқ.

Ҳозир энг муҳим вазифа — чигит ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини қисқа муддатларда юксак агротехника қоидалари асосида уюшқоқлик билан экиб, 1985 йил ҳосилига пухта замин яратишдан иборат. Чорвачиликнинг энг масъул даври бошланди. Қўзилатиш кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказишимиз керак. Бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишларни шу катта вазифаларни бажаришга бўйсундиришимиз, барча меҳнат ва моддий-техника воситаларини тўла сафарбар этишимиз лозим.

Республикамиз қишлоқ меҳнаткашлари мард, ваъдасига вафодор, дўстлари ва қардошларига садоқатли, Ватанга, Коммунистик партия даъватига ҳамиша лаббай деб жавоб бериб келган лафзи ҳалол кишилардир.

Республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари номидан КПСС Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини, шахсан содиқ ленинчи ўртоқ Константин Устинович Черненкони Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ходимлари пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш, чорва маҳсулотларини кўпроқ тайёрлашни таъминлаш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар, совет халқининг Буюк Ғалабаси 40 йиллигини, жонажон Коммунистик партия XXVII съездини муносиб кутиб оладилар, деб ишонтиришга рухсат этгайсизлар.

(Доклад зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор қарсаклар билан бўлиниб турди).

ТАНЛАНГАН НУТҚЛАР ВА МАҚОЛАЛАР КИТОБИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси М. С. Соломенцевнинг танланган нутқлар ва мақолалар китоби босмадан чиқди. «Қарорлар ва амалий ҳаракатлар даври» деб аталган ушбу тўпламга М. С. Соломенцевнинг масъулиятли партия ва давлат лавозимларида ишлаган ўттиз йил мобайнидаги нутқлари ва мақолалари киритилган.

Китобда КПСС ички ва ташқи сиёсатининг, давлат, хўжалик ва совет қурилишининг энг муҳим масалалари ёритиб берилади.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Чирчиқ шаҳар комитетининг секретари ўртоқ Нина Кирилловна **Савченко**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ҲАЛОЛ ВА РЕАЛИСТИК МУЗОКАРАЛАР БЎЛСИН

Ўртоқ К. У. Черненконинг иккинчи жаҳон уруши америкалик ветеранлари хатига қайтарган жавобини чет эл жамоатчилиги кенг миқёсда шарҳламоқда. Кўпгина мамлакатларнинг оммавий ахборот воситалари, таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, уруш қатнашчилари Совет Иттифоқининг иккинчи томон ҳам холис ниятини намойиш этган тақдирда Женева музокараларининг муваффақияти учун зарур бўлган ҳамма ишни қилишга тайёр эканлигига юқори баҳо бердилар.

Мичиганда ветеранлар уйида истиқомат қилаётган иккинчи жаҳон урушининг америкалик қатнашчилари К. У. Черненконинг жавобини тарих сабоқларини эсда тутиш ҳақидаги, ядро уруши ҳалокатли хавфига қарши курашда куч-ғайратларни бирлаштириш тўғрисидаги оташин чақириқ деб кутиб олдилар. «Совет раҳбарининг бизга йўллаган самимий сўзлари учун унга миннатдорчилик билдирамиз,— деди **Фредерик Трэйл.** Бизнинг хатимизга совет раҳбарининг жавобида изҳор этилган фикр ва туйғулар бизга зўр таъсир қилди. Эльба бўйида қучоқ очиб учрашган солдатларнинг авлодлари бир-бирларига душман бўлмасликлари керак. Оддий америкаликлар фашизмга қарши жанговар ҳамкорлигимизни ёдда тутиб, совет кишилари билан тинчлик ва ҳамжиҳатликка интилмоқдалар.

Биз совет раҳбарининг ер юзида тинчлик ва ҳаётни сақлаб қолиш йўлида ядро қуролини абадулабад йўқ қилиб ташлаш тўғрисидаги фикрига тўла-тўкис қўшиламиз, деди бошқа бир уруш ветерани **Эдвард Рейсер.** Бу ажал қуроли бизни йўқ қилиб ташламасидан аввал унинг ўзини йўқ қилиб ташлаш зарур.

Иккинчи жаҳон урушининг қатнашчиси **Жесси Вернон** (АҚШ) бундай деди: «Ядровий қуролланиш пойгаси — ўтакетган телбаликдир. Женевада ўтказиладиган янги Совет-Америка музокаралари ердаги ядровий қуролланишни тўхтатиш ва вақт ғаниматида космоснинг ҳарбийлаштирилиши олдини олиш учун жуда яхши имконият беради. Бунинг учун Совет Иттифоқи каби Қўшма Штатлар ҳам сиёсий ақл-заковат ва холис ният кўрсатиши зарур».

Салкам 50 миллион кишининг ёстиғини қуритган уруш хотираси — қаттиқ огоҳлантириш — келажак учун сабоқдир, деб уқтирди **Франция радиосининг** шарҳловчиси. Ёвузлик ва истибдод кучларига қарши қўлни қўлга бериб жанг қилган кишилар олдидаги бурчимиз ядро урушига йўл қўймасликдан иборат.

Космосдан туриб бошқа давлатларни ўз измига юритишга мажбур этишни умид қилиб, космосни жанг майдонига айлантириш истагидаги кимсаларга жавобан Совет Иттифоқи: ерда ҳам, космосда ҳам ҳарбий устунликка эришиш режалари ҳеч қачон рўёбга чиқмайди, деб жавоб берди, деб уқтиради Испаниянинг **ЭФЭ** агентлиги. Агрессия учун олинадиган интиқомдан ракетага қарши қалқон панасида яшириниб қолиш умиди хаёлий бир нарсадир. Модомики шундай экан, ҳамма соҳадаги қуролланиш пойгаси йўлига қаттиқ тўсиқ қўйиш учун ҳалол ва ўзаро мақбул аҳдномаларга эришиш йўллари изланса бўлмайдими? Женевада ўтказиладиган музокараларда Совет Иттифоқи айни шундай йўл тутади.

Гарчи СССРда ва АҚШда турли социал-иқтисодий системалар мавжуд бўлса ҳам, қийин дамларда улар мустаҳкам тинчлик йўлида умумий душманга қарши бирлашишга муваффақ бўлганликларини, иккинчи жаҳон уруши йиллари исботлади, деб уқтиради **Австрия телевидениесининг** шарҳловчиси. Гитлеризмга қарши коалициядаги уч давлат — СССР, АҚШ ва Буюк Британия раҳбарлари Ялтада учрашиб, урушдан кейинги дунёнинг қиёфасини кўп жиҳатдан белгилаб берган муҳим қарорлар қабул қилган пайт — 1945 йилнинг февраль кунлари эсга тушади. Ғарбдаги айрим кимсалар ҳозир тарихни қайтадан ёзишга, иттифоқчилар қабул қилган мажбуриятларнинг ҳақиқий моҳиятини сохталаштириб кўрсатишга уринаётганлиги хусусида Москвада таассуф билдирмоқдалар.

Япониядаги **Киодо Цусин** агентлиги К. У. Черненконинг жавобини шарҳлаб, Совет Иттифоқи Женевада ўтказиладиган Совет-Америка музокараларига катта аҳамият бермоқда, деб уқтиради. Агентлик шу ҳужжатнинг мазмунини батафсил баён этгач, қуйидагиларни таъкидлайди: Совет раҳбари ўтган урушнинг энг асосий сабоқларидан бирини унутишга ҳеч ким мажбур қила олмаслигига ишонч билдирди.

«Таймс оф Индиа» газетаси бундай хулоса чиқаради: Совет Иттифоқи уруш ва тинчлик масалаларида, инсониятни ядро уруши хавфидан халос қилиш ишида Қўшма Штатлар билан ҳамжиҳатлик бўлиши тарафдоридир. Москванинг фикрича, Женевада ўтказиладиган янги музокаралар тинч ва хавф-хатарсиз келажак йўлида амалий қадам қўйиш имконини беради. Аммо бу соҳадаги ҳамма нарса ҳам СССРга, унинг неча марталаб намойиш этган холис ниятига боғлиқ эмас.

(ТАСС).

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА

СОФИЯ. БХР халқи Болгария Туркия зулмидан озод қилинганлигининг 107 йиллигини нишонлади. Плевен, Шипка ва республикадаги бошқа тарихий жойлар болгар лашкарлари билан биргаликда кўп қурбонлар эвазига қардош халқни беш асрлик қулликдан халос этган рус жангчиларининг қаҳрамонона жасоратини эслатиб турибди. Шу воқеага бағишлаб мамлакатнинг турли шаҳарларида тантанали йиғилишлар ва кечалар ўтказилди.

«Работническо дело» газетасида эълон қилинган бош мақолада БХР билан СССР халқлари ўртасида узлуксиз ривожланаётган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларида қайта-қайта тасдиқланаётган анъанавий қардошлик алоқаларининг мустаҳкамлиги таъкидланади. Улуғ Ватан урушида гитлерчилар фашизми устидан совет халқи қозонган ғалабанинг 40 йиллиги байрамига БХРда ҳар томонлама тайёргарлик кўрилаётганлиги бунинг равшан кўринишларидан биридир.

Ж. МАРШЕНИНГ ДАЪВАТИ

ПАРИЖ. Франция Компартиясининг Бош секретари Ж. Марше меҳнаткашларга мурожаат этиб, 10 март куни ўтказиладиган кантонлардаги сайловнинг биринчи даврасида коммунистларнинг номзодлари учун овоз беришга чақирди. Бугун берган ваъдасини эртага амалга оширадиган, корхона эгаларининг ҳам, ҳукуматнинг ҳам тазйиқига бўйин эгмай, меҳнаткашларнинг манфаатларини матонат билан ҳимоя қиладиган бирдан-бир номзод — коммунист номзоддир, деб таъкидланади Ж. Маршенинг бугун «Юманите диманш» ҳафтаномасида эълон қилинган мурожаатномасида.

Франция Компартияси учун овоз бериш —ўз овозини эшитишга мажбур қилишнинг энг яхши воситасидир, деб уқтирди Ж. Марше. Мамлакат бошига тушган иқтисодий тангликнинг ҳақиқий сабабларини ўнг партиялар ҳам, социалистик партия ҳам аниқлашни хоҳламаяптилар. Улар мулкдорларнинг катта-катта бойликни сақлаб қолишдан манфаатдор бўлиб, айни вақтда меҳнаткашларни янги маҳрумликларга дучор этишни кўзламоқдалар.

(ТАСС).

УЧ МАКТУБ

М. СЕРЮГИН,
89-Белгород — Харьков гвардиячи Қизил Байроқли ўқчи дивизиянинг командири.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Юрий Иванович Гулиннинг шижоати, матонати юртимиз бошига оғир кулфат тушган кунларда синалди. Қардош Польша Халқ Республикасини немис-фашист босқинчиларидан озод қилиш учун бўлган жангларда Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган шарафли номга сазовор бўлди. Урушдан кейин эса меҳрибон, меҳнатсевар аёл Галина Олейниковага уйланди. Мана, бир умр у билан ширин ҳаёт кечирмоқда.

Галина Ивановна камтарона касб эгаси — хат ташувчи. Шунинг учун ҳам у хонадонларга қувонч олиб кирадиган мактублар, хабарларнинг қадрига етади.

Махсус мухбиримиз А. Носирова қаҳрамон оиласининг ўзига хос кичик архиви билан танишиб чиққач, ана шу архивдаги айрим хатларни газетхонлар эътиборига ҳавола этмоқда.

ҚАҲРАМОНЛАР орамизда

«Қадрдоним Юрий! Сени Совет Иттифоқи Қаҳрамони бўлганингни госпиталда бирга жанг қилган солдатдан эшитдим. Эшитдиму ҳаяжондан, қувончдан мактуб йўллаяпман. Мана ҳозир ҳам кичкинагина жуссанг, серҳаракатлигинг, меҳрибон боқиб туришинг кўз ўнгимдан кетмаяпти. Эсингдами, Москва остоналаридаги жанглар. Ўшанда ҳеч иккиланмай душман пулеметчиси яқинига эмаклаб бориб уни портлатиб юборгандинг. Бу билан ўнлаб қуролдошларингнинг ҳаётини сақлаб қолган, ҳужумга йўл очган эдинг.

Оддий солдат Сергей Заболотновнинг ҳикоясига кўра сен Варшава шаҳрини немислардан озод қилишда яна жасорат кўрсатибсан. Бир жангнинг ўзида ўн уч фрицни ер тишлатиб, душман пулемётчисини ҳам маҳв этибсан.

Мен сафимизда сен каби жасур Ватан ҳимоячилари борлиги билан фахрланаман.

Юрий, сени ўз ўғлимдек севиб қолганман. У билан тенгдошсан ҳам. Илтимосим, ўзингни авайла, асра. Душманни эса аяма. Муқаррар ғалабамизни соғ-саломат кутиб олишингни умид қиламан.

1945 йил 13 февраль».

О. ҲАҚНАЗАРОВ,
Самарқанд область Хатирчи райони

«Дўстим Юрий Иванович! Хатингни олиб жуда хурсанд бўлдим. Сен иккинчи марта Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланганлигинг ҳақида ёзибсан. Чин қалбдан табриклайман.

Яқинда «Правда Востока» газетасида сен ҳақингда ёзилган мақолани ўқиб қолдим. Унда уруш йилларидаги ҳаётинг, урушдан кейинги меҳнат фаолиятинг ҳақида батафсил ҳикоя қилинган. Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасида граждан мудофааси бўйича амалга оширган тадбирларинг, тикувчилар ўртасида ўтказилган ҳарбий ўқув машқлари ҳақида ҳам ёзилган.

Бундан ташқари, Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги муносабати билан мактабларда бўлиб ўтаётган учрашувлардаги иштирокинг, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик, она-Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялашда ўз ҳиссангни қўшаётганлигингни эшитиб мамнун бўлдим.

Улуғ Ватан урушидан иккинчи группа инвалиди бўлиб қайтганингга қарамасдан меҳнат фаолиятингни давом эттириб, кўксингни бир нечта медаллар безаганининг ўзи ҳам ғайратингдан, ҳалоллигингдан, меҳнатсеварлигингдан далолат беради.

1984 йил 19 август».

Б. АЪЗАМОВ,
мактаб ўқувчиси

«Ҳурматли Ю. Гулин! Мактабимизда бўлган учрашувдан сўнг Сизга хат ёзишга қарор қилдим. Сиз билан юзма-юз сўзлашганда балки дилимдаги бор гапни айтолмасдим.

Мен ҳозир ўн етти ёшдаман. Икки йилдан сўнг Сиз Совет Иттифоқи Қаҳрамони бўлган ёшга — ўн тўққизга тўламан. Юрий Иванович, Сиз жангоҳларда бизнинг ана шу тинч бахтли ҳаётимиз учун жасорат кўрсатгансиз. Бир неча марта қаттиқ яралангансиз. Лекин душманга бўлган қаҳру-ғазаб Сизни яна ва яна жангга чорлаган.

Мен ҳам Сиздек обрў-эътиборли совет кишиси бўлиб етишишни орзу қиламан. Учрашувда энди биз қариб қолдик, ёшлар бошлаган анъаналаримизни давом эттирсин, дедингиз. Албатта, давом эттирамиз.

Хатимнинг сўнгида Сиз кўрсатган қаҳрамонликлар ҳеч қачон ёдимиздан чиқмаслигини, агар мумкин бўлганда Сиздек жасурлар учун ҳаётимизни ҳам аямаслигимизни яна бир бор таъкидлашни истайман.

1985 йил 3 январь».

* * *

Юрий Иванович Гулиннинг эсдаликларида, йиллар ўтиши билан сарғайган мактубларда у ҳақда бу каби илиқ гапларни кўплаб ўқиш мумкин. Уларнинг барида камтарин инсон, меҳрибон ота, меҳнатсевар кекса жангчига қалб сўзлари битилган. Биз ҳам Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини ветеранларимиз сафида муносиб нишонлаётган Совет Иттифоқи Қаҳрамони Юрий Гулинга сиҳат-саломатлик, бардамлик тилаймиз.

УСМОН ЮСУПОВ ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАБ

Атоқли партия ва давлат арбоби Усмон Юсупов туғилган куннинг 85 йиллиги муносабати билан унинг Янгийўл шаҳридаги уй-музейи олдида ўрнатилган бюстнинг очилиш маросими бўлди. Шаҳар, партия, совет жамоатчилик ташкилотларининг вакиллари, меҳнат ва уруш ветеранлари, зиёлилар, Усмон Юсупов билан бирга ишлашган сафдошлари, ўқувчилар ҳамда унинг қариндошлари йиғилдилар.

Бюстни очишга бағишланган тантанали йиғилишни Янгийўл шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Раззоқов очди. У Усмон Юсуповнинг партия, давлат ва халқ олдидаги катта хизматларини алоҳида таъкидлаб ўтди. Унинг ижтимоий сиёсий фаолияти ва ибрат бўларли шахсий ҳаёти ҳақида сўзлади.

Шундан сўнг Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, шаҳардаги пойабзал фабрикаси ишчиси О. Икматова, меҳнат ветеранлари М. Фозилов, П. Цибаев ҳамда Усмон Юсуповнинг қизи З. Юсуповалар бюстни очдилар, пионерлар ёдгорлик пойига гулдасталар қўйдилар.

Йиғилишда сўзга чиққан Янгийўл пахта тозалаш заводи партия ташкилоти секретари Касьянова, ветеранлар М. Хайруллин, О. Абдуназаров, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор П. Глуховский, СССР Халқлари дўстлиги музейи директорининг ўринбосари А. Бочкарев ва бошқа ўртоқлар Усмон Юсупов ҳақидаги хотиралардан сўзлаб бердилар.

Йиғилиш қатнашчилари ана шу бюст ижодкорлари — бош архитектор А. Акименко, ҳайкалтарош В. Румдевич, Я. Афанасьев ўртоқларнинг меҳнатларига юксак баҳо бериб уларга миннатдорчилик изҳор этдилар.

З. ҲАЙДАРОВА,
С. ҲАСАНОВ.

Реклама ва эълонлар

М. Қориёқубов номидаги ўзбек Давлат филармонияси
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
7 МАРТ СОАТ 19.30 ДА

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Олмахон ҲАЙИТОВА, Отамурод БЕКЖОНОВ
Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Олимжон ОРИФЖОНОВ

Солистлар: Муножот ЙЎЛЧИЕВА, Салоҳиддин ЛУТФУЛЛАЕВ, Бахтиёр ТЎЛАГАНОВ, Аҳмаджон ШАРИПОВ, Жамила ЙЎЛДОШЕВА, Доно ШОРАҲМЕДОВА, Робия ОЛИМЖОНОВА.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.

Программани Отамурод БЕКЖОНОВ олиб боради.

«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари Олмахон ҲАЙИТОВА.

Музика раҳбари Шавкат МИРЗАЕВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ
СОВЕТИ
ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ
МЕҲНАТ БЎЛИМИ

ГОСКОМТРУД УзССР

ЁЛҒИЗ ЭРКАК ВА АЁЛЛАРНИ РСФСРДАГИ ҚУРИЛИШЛАРГА ТАШКИЛИЙ РАВИШДА ИШГА ЮБОРАДИ

«ВОЛГОДОНЭНЕРГОСТРОЙ» — Волгодонск шаҳри.
«ВОЛГОГРАДГИДРОСТРОЙ» — Волжский шаҳри.
«КАМГЭСЭНЕРГОСТРОЙ» — Брежнев шаҳри.
«КУЙБИШЕВГИДРОСТРОЙ» — Тольятти шаҳри.
«ТОМЛЕСПРОМ» — Томск шаҳри.
НОВОЕНИСЕЙСКИЙ ЛДК — Лесосибирск шаҳри.

Шартнома тузган ишчиларга иш жойига бориш учун бепул билет ва суткалик йўл харажати берилади. Иш жойига келганда ишчилар яхши жиҳозланган ётоқхона билан таъминланадилар ва уларга қайтариб олинмайдиган нафақа берилади.

Шунингдек, Тошкент областида яшайдиган оилалар РСФСРнинг Приморье ўлкаси, Қозоғистон ССРнинг Тўрғай области, Целиноград области ва Павлодар областига қўриқ совхозлар ва колхозлар қишлоқ хўжалигида ишлаш учун ташкилий равишда юборилади ҳамда оилалар кўчирилади.

СПРАВКАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:
ЧИРЧИҚ шаҳри, Октябрь кўчаси, 28-уй;
ОЛМАЛИҚ шаҳри, Советская кўчаси, 26-уй;
АНГРЕН шаҳри, 5-квартал, 1-«а» уй;
БЕКОБОД шаҳри, Фарҳод кўчаси, 24-уй;
ЯНГИЙЎЛ шаҳри, Пионер кўчаси, 1-уй.

Район марказларида меҳнат бўйича вакилларга, Тошкент шаҳрида эса Привокзальная кўчаси, 30-уйда жойлашган меҳнат бўлимига (1, 2, 5, 8, 9, 24-трамвайларнинг «Будённий кўчаси» бекати) учрашилсин. Телефон 55-74-77.

Сизда қандай янгилик бор?

Ҳаммаси болаларга

М. БАГДАСАРОВА,
Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо Бош бошқармаси ташкилий бўлимининг мудири.

— Харидорларни Халқлар дўстлиги проспектидаги «Болалар дунёси» савдо фирмасининг «Пионер», «Ёш техник», «Малиш» комплекс магазинларига таклиф қиламиз. Бу савдо шохобчалари қайта реконструкциядан чиқди. Энди уларда кичкинтойларга аталган Иттифоқимизда ва чет элларда тикилган кийимлар, янги туғилган чақалоқларга комплектлар билан савдо қилинадиган махсус бўлимлар очилди.

Савдода саноат корхоналарида тайёрланаётган ўқувчиларнинг билими ва тафаккурини ўстиришга хизмат қиладиган конструкторлик йиғмаларининг кенг ассортименти мавжуд. Магазинда оналар ва болалар бурчаклари ташкил қилинган. Бу ерда уй бекалари фарзандларининг хонасини жиҳозлашни ўрганишлари мумкин.

Семинар-кенгаш

В. КАРИМОВ,
Бекобод шаҳар халқ маорифи бўлимининг методик бирлашмаси раҳбари

— Бугунги кунда шаҳримиз билим ўчоқларида умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишга бағишланган қатор тадбирлар амалга оширилаяпти.

Яқинда бўлиб ўтган педагогларнинг семинар кенгашида ҳам асосий эътибор ана шу муҳим вазифага қаратилди. Унда оталиқ корхоналарининг мактаблар билан алоқасига алоҳида эътибор қилинди. Айниқса, Бекобод металлургия комбинатининг 1-мактабга, цемент комбинатининг 2-мактабга, «Бекабадцемремонт» корхонасининг 8-мактабга бераётган ёрдами, ўқувчиларнинг ишчилар ёнида туриб ўрганаётган касблари ҳақида илиқ фикрлар айтилди. Педагоглардан Д. Умаров, Л. Туругар, И. Биловлар ўз тажрибалари ҳақида сўзлаб бердилар.

Замонавий, чиройли

Т. АГАФОНОВА,
Республика модалар уйининг методисти

— Бу йил Москвада жаҳон ёшларининг халқаро фестивали муносабати билан коллективимиз аъзолари унинг қатнашчиларига янги, замонавий кўйлакларнинг андозасини яратдилар. Улар тантаналарга, дам олишга мўлжалланган либослардан иборат.

Шу кунларда эса Швейцариянинг Базель шаҳрида ўтказиладиган халқаро ярмаркага ҳам жиддий ҳозирлик кўрмоқдамиз. Бу катта анжуманда ўзбек миллий кийимларини намойиш қилиш ниятидамиз. Шу мақсадда хонатлас ва табиий шойидан тикилган миллий, айни вақтда замонавий аёллар кўйлакларини кўрикка тавсия этамиз. Уларни яратишга модельерларимиз Л. Соловьева, Д. Ҳожибоева, Г. Коненевалар ўз ҳиссаларини қўшишди.

МАНБАЛАР ЎРГАНИЛМОҚДА

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

ПРОФЕССОР, адабиётшунос Маҳмудали Юнусовнинг ўтган йили «Ёш гвардия» нашриётида чоп этилган «Болалар қалбининг байрами» китобида: «Совет даври ўзбек болалар адабиётининг ҳам бош манбалари бор ва у жуда қадим замонларга бориб тақалади. Бизнинг буюк салафларимиз Маҳмуд Қошғарий, Беруний, Ибн Сино, Юсуф Хос Ҳожиб, Қутб Хоразмий ўзларининг ўлмас асарларида, йўл-йўлакай бола тарбияси, ёш хусусияти, ота-она билан фарзандлар муносабати масалаларига алоҳида эътибор берганлар. Бу масалада Алишер Навоий лирикаси, айниқса, «Хамса»га кирган достонлари ўзи бир олам», дейилади.

Ўзбек болалар адабиётининг ибтидосига доир мулоҳазалар ҳозир ҳам очилмаган қўриқдек мутахассислар назаридан четда қолиб келмоқда. Бунинг қатор объектив сабаблари бор, албатта. Шокир Сулаймон, Ғулом Каримов, Ҳомил Ёқубов, Абдулла Суюмов, Ўткир Рашид, Юнус Латиф, Ислом Аҳмедов сингари танқидчи адабиётшуносларимиз кўпроқ ўттизинчи йиллар ўзбек болалар адабиёти масалалари билан шуғуллансалар, Салоҳиддин Мамажонов, Пирмат Шермуҳамедов, Бердали Имомов, Наби Раҳимов, Соҳиба Ирисхожиева, Жўра Турсунов каби олимлар болалар адабиётининг кейинги йиллардаги муаммоларини тадқиқ этмоқдалар. Бу нарса, аввало, болалар адабиётининг Улуғ Ватан урушидан кейинги янги истеъдодлар ҳисобига бойиши, деярли ҳамма адабий-бадиий жанрларнинг жонланиши, тематик ва услубий ранг-барангликлар, ғоявий-эстетик мазмуннинг йилдан-йилга чуқур замонавийлик касб этиши, буларнинг ривожланган социализм босқичи табиатига монанд эканлиги фактори билан изоҳланади.

Зеро, болалар адабиёти илдизларининг ўша тарихий манбаларини ўрганмасдан бўлмайди. Қадимдан халқимизнинг фольклор асарларига, ёзма адабиёт намуналарини мутолаа қилишга дилдан меҳр қўйгани, аниқроғи, бедилхонлик, навоийхонлик сингари омма орасида кенг тарқалган китобхонлик тамойиллари асрлар оша анъанага айланганлиги сир эмас. Китобхонлик катта ёшли кишилар билан бир қаторда ёш авлоднинг жисмоний, маънавий-ахлоқий такомилини таъминлашга, меҳнатсевар, ватанпарвар, касб-ҳунар соҳиблари бўлиб етилмоқларига хизмат этган омиллардандир. Шу боисдан ҳам адабиётшунос Маҳмудали Юнусовнинг ўзбек болалар адабиётининг қадимий манбаларига доир жуда ҳам ўринли мулоҳазаларини бу соҳадаги дастлабки уринишлардан деб ҳисобламоқ лозим. Чиндан ҳам минг йиллик катта адабиётимиздаги китобхонлик тарихини, унинг оммани прогрессив ғоялар руҳида тарбиялашдаги эстетик хусусиятларини марксча-ленинча методология асосида ўрганиш, бу соҳада тадқиқотлар яратиш даркорлиги сезилиб турибди. Ҳозиргача Воҳид Зоҳидов, Воҳид Абдуллаев каби академиклар, Ҳамид Воҳидов, Шоислом Шомуҳамедов, Азиз Қаюмов, Натан Маллаев, Абдусодиқ Ирисов каби таниқли олимларнинг Рудакий, Беруний, Ибн Сино, Абдураҳмон Жомий, Алишер Навоий каби мутафаккирлар ижодиётларига дахлдор ишларидаги ота-оналар билан болалар муносабатлари, фарзандлар тарбиясининг нозик фазилатлари ҳақидаги илмий, ахлоқий-этик шарҳларини, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ва айрим йигирманчи йиллар ўзбек маърифатпарвар адибларининг ижодларини текширган Сиддиқ Ражабов, Лазиз Қаюмов, Бегали Қосимов мулоҳазаларини ҳисобга олмаганда, ўтмишдаги ва йигирманчи йиллар болалар адабиётининг табиати, кўринишлари, хусусиятлари ҳақида жиддийроқ тадқиқотнинг йўқлиги ҳаммамизга маълум.

М. Юнусов ўз китобида болалар адабиётининг ишланишга муҳтож ана шундай у ёки бу томонларини айтиб ўтиш билангина чегараланмайди, балки ўзи ҳам жонкуяр олим сифатида мазкур соҳанинг баъзи конкрет объектларини тадқиқ этишга ҳаракат қилади.

Шу вақтгача атоқли болалар шоири Қуддус Муҳаммадийнинг ижодий фаолияти ҳақида адабиётшуносликда М. Қўшжоновнинг бадиий маҳорат йўналишидаги, Н. Раҳимовнинг шоир ижодий ўсишининг илмий хронологиясини ёритиш тартибидаги, Р. Хўжаеванинг сатира ва юмор муаммоларига тааллуқли ишлари мавжуд эди. Маҳмудали Юнусовнинг «Мисраларда кенг олам» адабий портретида эса Қуддус Муҳаммадий ижодининг ўзига хослиги, бошқа шоирлар бадиалари қаторида унинг шеърлари ҳам болалар қалбининг ҳақиқий байрами эканлиги оригинал кузатишларда берилади. Ҳаким Назир ижоди таҳлил этилган қисмда эса тадқиқотчи ёзувчининг адабий портретини яратишда композицион оригиналликка эришади. Адабий портрет ёзувчининг «Онаизор» ҳикояси таҳлилидан бошланиб, сўнгра адибнинг прозадаги изланиши аниқ ва изчил илмий таҳлилларда кўрсатилади.

Ҳар тўкисда бир айб, деганларидек, Маҳмудали Юнусовнинг ўзбек совет болалар адабиёти ҳақидаги китобида ҳам мантиқий фикрлаш изчиллигининг бузилиши, услубий ғализ ташбеҳлар, баъзан жумбоқ жумлалар тарзидаги нуқсонлар учрайди. Умуман олганда эса «Болалар қалбининг байрами» китоби ҳамиша изланувчан олимнинг ҳозирги болалар адабиётшунослиги ва танқидчилигига қўшган муносиб туҳфасидир.

М. ҲУСАИНОВ,
филология фанлари кандидати.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ДАСТЛАБКИ ЎЙИНЛАР

● Футбол бўйича мамлакат 48-чемпионати бошланди. Биринчи тур ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди. «Нефтчи» — «Динамо» (Минск) — 0:1, «Динамо» (Тбилиси) — «Динамо» (Москва) 2:1, «Днепр» «Динамо» (Киев) 1:1, «Спартак» — АСК (Ростов-Дон) 3:0, «Зенит» — «Факел» — 2:0, «Торпедо» (Кутаиси) — «Шахтёр» — 1:4, «Черноморец» — «Металлист» — 4:3. Кеча «Арарат» «Жальгирис» командасини қабул қилди.

ЎСМИРЛАРНИНГ ХАЛҚАРО ТУРНИРИ

● Тошкент ва пойтахт областининг энг яхши стадионларида футбол бўйича ўсмирлар ўртасида анъанавий XV турнир мусобақалари старт олди. Маълумки ҳар йили эрта баҳорда областимизда ана шундай турнир ўтказиб келинмоқда. Бу сафарги мусобақаларда Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Финляндия, Чехословакия, СССРнинг биринчи ва иккинчи терма командалари, Ўзбекистон ҳамда Қирғизистон командалари қатнашмоқда.

Ўтган дам олиш куни «Пахтакор» стадионида халқаро турнирнинг тантанали очилиши бўлди. Сўнгра СССРнинг биринчи терма командаси билан Польша футболчилари майдонга тушди. Совет футболчилари 3:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Биринчи кунги бошқа учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди. Чехословакия — Венгрия — 0:2, ГДР — Ўзбекистон — 3:1, Болгария — Қирғизистон — 1:0.

БЕШ ҒАЛАБА

● «Меҳнат резервлари» спорт комплексида волейбол бўйича ўтказилган мусобақалар тугади. Тошкентликлар охирги кун Харьковнинг «Автомобилист» командасини 3:0 ҳисобида енгиб, қаторасига 5 ғалабани қўлга киритдилар ва ўз группаларида пешқадамлик қилишмоқда. Навбатдаги ўйинлар Донецк шаҳрида ўтказилади.

ЦИРК, ЦИРК, ЦИРК

● Шу кунларда Тошкент давлат цирки томошабинлар билан ниҳоятда гавжум. Бу ерда Москва цирки артистлари ўзларининг гастролларини ўтказмоқдалар. Суратларда: москвалик цирк санъати усталарининг томошаларидан айрим лавҳалар. М. Исломов фотолари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Горнчилар, қаердасиз!»
10.10 «Она қалби». Бадиий фильм.
11.50 А. Дворжак. Скрипка ва оркестр ижроси учун ля минор концерти.
12.20 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Рамзимиз — қуёш». Телефильм премьераси (ГДР). 2-фильм.
16.10 Болалар бадиий коллективларининг концерти (ЧССР).
16.40 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар».
17.15 «Михаил Чихнинг кўмири ва бронзаси». Ҳужжатли фильм.
17.30 «Шахмат мактаби». Оқ руҳ.
18.00 «Миллионлар ленинча университети». «Социалистик экономикани бошқариш».
18.30 «Расмларда қуёш акси бор».
18.45 «Фан ва турмуш».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Сиз яратган боғ».
20.05 М. А. Ульянова туғилган куннинг 150 йиллигига. «Она садоқати». Бадиий фильм.
21.30 «Время».
22.05 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. «Бу йўлларни биз асло унутмаймиз». О. Берггольц поэзияси.
22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — МАСК. 2- ва 3-даврлар. Танаффус пайтида (23.05) — «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 — 9.35 «Ширин пахта». Илмий-оммабоп фильм (Тошкент).
12.10 — 12.40 «Оила ва мактаб». Тележурнал.
13.00—13.15 «Қушлар ўз уяларида». Илмий-оммабоп фильм.
15.15 «Совет тасвирий санъати». М. В. Нестеров.
16.00 Янгиликлар.

* * *

18.30 Янгиликлар.
18.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!»
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Москва бўйлаб саёҳат. Киров кўчаси». Телефильм.
21.05 РСФСР халқларининг VIII қишки спартакиадасида. Трамплиндан сакраш.
21.30 «Время».
22.05 «Азизим». Телевизион бадиий фильм премьераси.

● ЎзТВ I

10.00 «Ахборот».
10.20 «Қизил дипломат». Телеспектакль. 2-серия (рус.).
11.30 Ўқув программаси.
12.00 «Дудук янграйди». Музикали телефильм.
12.30 Ўқув программаси.
13.00 Янгиликлар.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Дўстларимиз планетаси» (рус.).
18.45 «Ажойиб инсон». Ҳужжатли фильм.
19.00 «Ишга тушириладиган объектлар — ўз муддатида!» «Шўртан гази». «Правда Востока» газета редакцияси ҳамда Ўзбекистон телевидениесининг биргаликдаги рейди (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 М. А. Ульянова туғилган куннинг 150 йиллигига. «Она паспорти». Ҳужжатли фильм.
20.20 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.
20.30 «Ахборот».
20.50 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. «Санъат усталари — фронтга».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Қишлоқ меҳнаткашларининг янги марралари».
22.30 Ў. Умарбеков. «Шошма, қуёш!» Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. Бош ролда — СССР халқ артисти С. Эшонтўраева. Танаффус пайтида — Янгиликлар.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.05 МТ II
18.15 Кўрсатувлар программаси.
18.20 Ўқув программаси.
18.50 «Рақс — менинг ҳаётим». Телефильм.
19.20 «Уйга хат». Ҳужжатли фильм.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Спорт, спорт, спорт». Кинопрограмма.
21.00 «Атеистик эътиқодни тарбиялаш».
21.30 МТ II

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

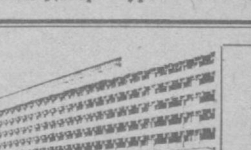

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда—325556; совет қурилиши—325645; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; адабиёт ва санъат—325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар—325556; фотомухбир—325894.

Р. 08102. А. 1655. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12